

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.

Pe un jum. . 14 "

Pe o lună . 2-40 "

Nrul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACTIA

și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferencz-utca 30.

INSERTIUNILE

se primesc la administrație.

Mulțumite publice al Loc. Fe-
schis costă fiecare ză 24 fil.
Manuscrispte nu sã ina-
polază.

Fapte și poezii.

De Ion Gorun.

Sunt acum câțiva ani de când Academia română a simțit trebuința să tragă o linie de demarcație mai apăsată între diferitele ei secțiuni, — în deosebi între secțiunea literară și celelalte două: istorică și științifică. Se întâmplase adică nu odată, că amestecul acestor două din urmă în treburile celei dintâi nu prea dovedise competență îndestulătoare, — și cum totuș numărul glasurilor este îndoit de mare în două secțiuni față de cele ale uneia singure, mai urmasse de aci că se făptuiseră flagrante și revoltătoare nedreptăți în aprecierea operelor și activităților literare.

Mai întâiu, se constatare că erau unii bărbați, erudiți în alte ramuri de activitate intelectuală, cari pe activitatea literară nu prea puneau preț, și socoteau secțiunea aceasta a Academiei ca fiind închinată mai mult studiilor filologice. Academicieni din secția istorică nu pierdeau ocazia să vorbească cu dispreț despre oamenii puțin serioși cari își pierdeau vremea cu alcătuirii de „viersuințe” ori de „novele de amor”, — și la ocazie să se ridice indignați împotriva premiării chiar — horrible dictu! — din partea savantului corp, a unor cărțuții cari nici n'aveau măcar vr'un volum mai

respectabil oarecare, ci veneau cu neobrăzarea de a-și pune în cumpănă suta lor de filioare, cu monumentalele compilații ale unor condeie, acestea cu adevărat, *muncitoare!*

Devenise regulă; se știa: Cum îndrăsnea un târaie-brău de-ăia cu nuvele și poizete să se înfățișeze sfios înaintea înaltului areopag spre prețuire a produsului ceasurilor sale de inspirație, era nelipsit discursul aproape stereotip al unui bărbat, amintiri foarte onorabil și venerabil în ordinea competențelor sale, dar care nu pricepea, odata cu capul, să se încurajeze cu premii lucrări de ceasuri pierdute, și *pentru* ceasuri pierdute... Unul care prețuia literatura la fel, dar totuș îi făcea onoarea să se indeletnicească și el în ramura aceasta, își aduna și își tipărea produsul condescendenței sale până la dânsa sub titlul: „*Când n'avem ce face*”... Tot așa prețuindu-o, academicianul nostru săria revoltat: — Auzi, să premieze Academia lucruri pe cari cineva numai atunci le face, când n'are altceva mai bun de făcut!...

Trebuia, negreșit, să se scoată de sub asemenea groase necompetențe aprecierea asupra indeletnicirii și produselor literare; mai rămâne acum ca și secția literară a Academiei să aibă parte de o majoritate cu adevărat competentă și dreaptă prețuitoare în

materie, pentru ca totul să fie în regulă.

Categoria aceloră însă, cari au o curioasă concepție despre însemnătatea și rolul *poeziei*, al literaturii în deobște, în viață, n'are să se dea bătută așa curând, ea are să mai bântuie încă cine știe cât, scoțându-și la iveală, ba cu un prilej, ba cu altul, mutra înăcrită, ridicol disprețuitoare și caraghios ocărătoare.

Nici tipul lui *Jupan*, o creațiune a lui Jokai împrumutată de un autor de operete și astfel cunoscută la noi în țară, n'are să dispară așa curând. Acesta se apăra că n'a căzut la meștehna *poeziei*, de oarece, din fericire pentru dânsul, el

Din fire n'avu darul
Să n'vețe-abetedarul...

Se mândria cu aceasta, fiindcă „să fii poet, e lucru prost”, — iar a învăța abetedarul e, firește, primul pas spre poezie.

Extremele se ating: Acuma oameni cărora abetedarul le-a folosit ca să se ridice sus pe diferite drepte sociale, se uită cu dispreț la manifestările literare... Dar nu știu cum, nu mă pot opri să nu găsesc o asemănare, totuș, între disprețul acesta și acela al lui *Jupan* din cunoscuta operetă.

Un om politic, cu vază, din țara românească, ține un discurs, în întrunire

FOIȚA ZIABULUI „TRIBUNA”

Peste cadavre și prin sânge...

*Peste cadavre și prin sânge
Voiu trece pe-un sălbatic cal,
Când alte vremi ți-or vrea copiii
Nefericitele Ardeal.*

*Când zăngăniurile de săbii
Nu-i mai putea să le înfrâni,
Cu spada mea ți-oi scrie cronici
Din bălți de sânge de capcâni.*

*M'oiu aruncă cu ochi de fiară
În larma cruntei bătălii,
Ne mai gândind c'o biată mamă
Mă va deplânge'n nopți târzii.*

*Când chemător duioase goarne
Vor răsuna prin munți și văi,
Ți-or alerga de prin bordee
Războinci rumenii flăcăi.*

*Și'n plumb schimba-vom birul aspru
Cum am făcut și alte dați,
Vom spânzur a baroni nemernici,
Dărma-vom temple și cetăți!*

*Eu credincios ostaș deapururi
Toiu fi și'n bine și în rău,
Neșovăind chiar dacă nimbul
Mi-o fi vreo bardă de calău.*

Othello.

Ioan Al. Brătescu-Voinești.

De Em. Gârleanu.

Nu-l văzusem niciodată. Li citisem însă volumul și aveam pentru el un fel de cult. Admirația pe care i-o purtam o împărtășiau și alții și, așa, într'o zi de Mai, mi-se pare, sânt acum șase ani, și dimpreună cu poetul *D. Nanu* și nuvelistul-*Virgil Cioflec* ne suim în tren, să mergem, — unde? La Târgoviște să vedem pe *Brătescu Voinești*. Ajungem. Nu-l găsim acasă. Era la tribunal. Parcă mă văd în sala rece și tristă a tribunalului, parcă-l văd pe scriitor, rezimat într'un cot de balustradă, vorbind potolit, obosit mi-se părea, vorbind tribunalului în afacerea unor contestații de înscriere în listele electorale, dacă nu mă nșel. Nu știu ce-a spus, vorbea și foarte încet, dar ceia ce mă lovide, pe mine care nu-l mai văzusem, era deosebirea dintre vorba lui potolită, blândă, obosită poate, și linia aspră a profilului său: fruntea înafară.

nasul întors de-asupra mustății mărunte, gura scurt tăiată, tras la față, — din asemănarea pe care unii oameni o au cu animalele sau cu paserile: ceva de vultur.

Deosebirea aceasta m'a lovit și mai puternic când, după ședință, scriitorul ne-a zărit, ne-a luat și ne-a dus acasă la el, o casă frumoasă, boerească, așezată într'o poziție minunată, în preajma zăvoaelor și Mănăstirei Dealului. Ne-a arătat curtea, grădina, cușca căprioarei lui, Bișeta, dându-ne deslușiri cu glasul său cel cald, — căldura care se află la fiecare pagină a cărților lui. Apoi în sala largă, împrejurul unei mese am vorbit îndelung, despre toate, mai ales despre literatură, și-n deosebi despre *Alphonse Daudet*, marele scriitor francez pentru care nuvelistul are un adevărat cult. Atunci l-am și auzit citind pentru întâia oară, — o nuveletă de *Daudet*, — cu farmecul cela deosebit cu care *Brătescu-Voinești* te prinde să-l ascuți fie când povestește ceva, fie când citește.

Toate aceste fmi treceau repezi prin minte, eri, când, într'o odaie dela „*Splendid Hotel*” din București, *Brătescu* ne citea — lui *Goga*, *Herz* și mie — cele de pe urmă pagini scrise de el, o *Prodoslovenie*, *Prefața* pe care o va pune în fruntea volumului său nou de nuvele. „*Prodoslovenia*” sânt pagini „*Pro domo*”, în care nuvelistul, cu o amară ironie, dar și cu

publică, și vorbind de partidul junimist îl numește: „o mică fracțiune compusă din câțiva indivizi care scriau poezii la gazeta care se numea „Convorbiri literare“...“

Cuvintele se pot reda, după dările de seamă *steneografiate* ale ziarelor: gestul, strâmbătura de dispreț, însă, nu; acestea trebuie să ni-le închipuim. — „Indivizi!“ — asta în limbajul mahalaelor din București știți că este o injurie; — „scriau poezii!“ — *puah!* cum zic francezii, sau *pfui!* cum zic nemții... — Și „Convorbirile literare“?... O „gazetă“, cum ar fi fost, de pildă, „Vocea patriotului național“ sau „Răcnetul Carpaților“...

Curios! — extremele se ating iarăș: Un alt bărbat politic, care cu toate astea are o mare venerație pentru acei „câțiva indivizi“, cari odinioară scriau poezii la gazeta care se numea „Convorbiri literare“, se ridică, strâmbător din nas și dânsul față de... poezie. Da, față de poezie în genere, fiindcă atunci când ne spune: „Acestea, domnilor, sunt fapte nu poezii!“ — atunci poezia este cea pusă pe o treaptă inferioară de tot, disprețuitor de inferioară, chiar fără considerare la poetul despre care e vorba.

— „Fapte, nu poezii!“ — Dar ce fapte oare, se poate compara cu poezia?... Cu poezia cea adevărată, firește, nu cu acea pe care o fac unii „când n'au ce face“, sau cu acea a cărei închipuire trăiește, în unele capete prea ocupate cu alte preocupări sau daraveri, sub fals și rău înțeles nume...

Fapta cea mai frumoasă, suprema faptă în lumea aceasta pământească și în viața aceasta omenească, e poezia. Cu aceasta nu se poate asemăna nimica. Nici fapta lui Jupan,

o rară duiosie la urmă, arată soarta și menirea scrisului nostru. Dacă printr'acest scris poți strecura măcar o clipă de mulțumire în casa unui om necăjit, ești răzbunat de toate jicnirile și nedreptățile pe care viața ți-le pregătește.

E o nouă capodoperă pe care scriitorul o adaugă la comoara volumelor sale.

Și-am simțit o adevărată îmbătăre sufletească, o adevărată fericire, când, sfârșind de cetit *prefața* aceasta, scriitorul ne vorbi avântat, plin de încredere și de putere, în vederea nouilor sale lucrări, printre care și-un roman.

Intre scriitorii de astăzi nu e unul mai artist, mai desevărsit artist ca Brătescu-Voinești, și după maestrul *Carageale* dânsul e acela care prinde întâiul loc. De-aceea vestea pe care o dau, întruparea altor noi opere ale sale, trebuie să fie un prilej de bucurie pentru toți.

baș-porcar, de a-și îngriji de interesele-i turme, — nici acea a legiitorului foarte gelos de propășirea societăților de asigurare sau a fabricelor naționale de descorticare a orezului, — nici actele politice, de oricâtă însemnătate sau de oricâtă gravitate ar fi ele.

Da, sânt necesare, sânt neapărat de lipsă acestea, pentru viața omenească. Dar poezia stă peste toate; ea *însulește* totul. Amintiri totul ar fi mort, — resortul pururea viu și reîmpropător de viață al tuturor acțiunilor noastre ar lipsi, — ar lăncezi orice imbold spre ale fapte, — în deosebi spre faptele acelea cari susțin și întăresc un neam în lupta pentru existența lui.

Un Eminescu, un Vlahuță, — un Coșbuc, un Goga, sânt pentru noi *făptuitori*, tot atât de mari ca și vitejii neamului pe câmpul de războaie, — și mult mai însemnați de cât mulți dintre cei mai iscusiți politicieni ai vremurilor mai de demult, sau ai celor de față.

Datele recensământului. Ziarele maghiare sânt în situație să publice de pe acum rezultatele generale ale recensământului. Conform acestor rezultate, la 31 Decembrie n. 1910 Ungaria, împreună cu Croația, avea o populație de 20,850.700 de suflete: 18,231.400 în Ungaria propriu zisă, 2,619.300 în Croația.

Comarate aceste rezultate cu cele ale recensământului din 1900, țările — grăind cu un termen de drept constituțional — coroanei Sfântului Ștefan au avut, după zece ani de evoluție, la 31 Decembrie 1910, un excedent de populație de 1,596.000. Comparat acest excedent cu cele din 1900 și 1890, îl vom găsi mult inferior, ceia ce ne spune că Ungaria, sub raportul fireștei evoluții de sporire, se află într-o stare de decădere. În deceniul dela 1880 până la 1890 creșterea a fost de 1.620.000, iar în deceniul dela 1890 până la 1900 de 1.791.000. Sporirea de acum, adică, exprimată în procente, face numai a opta parte din populația anului 1900, în vreme ce sporirea din deceniile precedente trece peste 10 procente.

Cauza acestei stagnări relative nu e însă slăbirea sporirii naturale, ci desigur emigrația mereu crescândă. Diferința între cazurile de moarte și între cele de naștere, în deceniul dela 1890—1900 a fost adică de 1,957.000, în vreme ce în deceniul abia trecut de 2,270.000.

Cea mai mare sporire au dat-o ținuturile ungurești: comitatele Pesta, Bichiș, Cluc, Solnoc, Heves, Borsod, Szabolcs, Sătmar și Maramurăș (jidanii). Comitatele locuite de Români arată o sporire numai miilocie. Cea mai puțină au dat-o părțile de dincolo de Dunăre, Banatul și comitatele dela Nord. Dintre comitatele românești numai Hunedoara și Maramurășul au în creștere mai însemnată de populație, dar și aici creșterea e dată de elementele străine, de Jidani și de Unguri. Considerând în stârșit sporirea populației dela orașe, sporirea dată tot de elementele străine, putem să concludem că clasificarea după naționalitate a datelor recensământului va pleca balanța iarăș în favoarea Ungurilor și a politiceilor de cutropire. Așteptăm totuși datele aceste, fără seamă, după ce cunoaștem abilitățile cu cari se lucrează în oficina biroului statistic unguresc.

Situația politică în Austria. După discuția generală a proiectului de recruți șefii de partid din Camera austriacă s'au adunat la o conferință comună în care luând cuvântul ministrul Bienerth a spus pe șleau că de nu se va putea trece prin Camera proiectul împrumutului de 75 milioane și provizoriul de buget, dizolvarea Reichsratului e inevitabilă.

Deputații pangermani cari nu voiau să voteze decât un împrumut de 50 milioane, sub impresia vorbirii ministrului președinte au cedat și atât asociația germană națională cât și clubul polon a hotărât să voteze provizoriul și proiectul de împrumut.

După conferința aceasta se credea că activitatea pașnică a Reichsratului e pe o vreme asigurată.

În ședința de ieri însă deputatul Mondracek a ținut un discurs în limba boemă, care a durat câteva ore. Impresia generală e că boemii se pregătesc de obstrucție. Ținuta slovenilor încă dă prilej de îngrijorare, și după toate acestea se vede că planul lui Bienerth, de a tranșa până la Paște toate chestiunile la ordinea zilei va fi zădărnicit. Cabinetul e hotărât în cazul când slovenii vor împiedeca legiferarea celor două proiecte până la întâi Prier, ca Reichsratul să fie ajurnat și puțin în urmă va urma dizolvarea.

Banul Tomasi la Budapesta. Din Budapesta se anunță că ieri a sosit în localitate banul Tomasi, iar la ceasurile 11 a avut o întâlnire cu premierul Khuen cărui i-a raportat despre actuala situație politică din Croația. S'a discutat și chestia de imunitate a deputatului Banianin. Cercul politic din Croația urmăresc cu multă încordare rezultatul acestei confătuiri și credința generală e, că banul a venit la Budapesta, nu numai pentru a discuta dreptul de imunitate a deputatului pomenit, ci necesitat de actuala criză a parlamentului croat, în privința căreia vroia să convină cu ministrul președinte Khuen Hédevy asupra dispozițiilor ce trebuiesc luate în viitor. Ziarul „Agramer Tagblatt“ ocupându-se la loc de frunte cu actuala criză parlamentară, conchide că situația banului e foarte critică, întru cât poziția lui a fost zdruncinată nu numai prin cazul deputatului Banianin, ci și prin eșecurile politice de mai nainte.

Noua ieșire a d-lui Maniu.

În numărul de azi al autorizatului, dl Dr. Iuliu Maniu, leaderul comitetului național are o nouă splendidă ieșire în cauza națională.

Pe două pagini din ziarul autorizat condensază idee de idee și soluțiile și-le formulează cu o rară claritate în patru punctede extremă importanță pentru poporul român din Transilvania și Ungaria.

Ne vom ocupa într'un număr viitor de distinsele elucbrații ale dlui Maniu, de astădată ne mărginim a publica observațiile dlui Oncu, pe care a avut bunăvoința să ni le dea, relative la partea ce-l privește personal.

— Mărturisesc, că am rămas foarte neplăcut atins, — a zis dl Oncu — de felul cum dl Maniu pune din nou în discuție aceasta chestiune îngrată și absurdă. Căci ea poate cel mult doinutilă și până la oarecare punct chiar vedi în ce regiuni plutește cugetarea dlui Maniu, un lucru în cazul de față destul de indiferent pentru public. Nu mă voiu dimite deci să intru într'o desfășurată și absurdă polemică cu d-sa asupra unor lucruri, cari și de altfel nu pot să probeze nimic. Am făcut aceleas declarații în comitet pe cari li-am făcut în fața marelui public românesc în acest ziar și pe care le susțin și acum în mod solemn. Dl Maniu încearcă să spună că nu am spus așa, ci altcum. Cred că singur eu am dreptul de a-mi interpreta gândurile și cuvintele mele și-i contestez dlui Maniu dreptul de a restălmați și mistifica declarațiile mele categorice, pentru cari primesc toată răspunderea înaintea neamului întreg,

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie

26 odăi aranjate cel mai modern;
Supraveghiere medicală continuă (constantă). —
Telefon 88—99. Birou-central, stabiliment medical
Budapesta, B-dul Ferencz-körut 29.
Consultațiuni dela orele 8—9 a. m. 3—5 p. m.
Director-șef: Dr. A. Cozmutza.

Este doar evident, pentru orice om nepreocupat, că procedeul acesta al dlui Maniu nu este altceva decât o deplasare a chestiunii. D-sa se ocupă de afaceri cari n'au absolutamente nici o importanță; deoarece asupra tuturor acestor chestii, discutate acum de dl Maniu, comitetul național, împreună cu mine, a trecut simplamente la ordinea zilei. Și ni-am oprit numai la propunerea d-sale, *care ne cerea ca întâi să le dăm casa*, ca pe urmă să se poată exmită comisia. Propunere, pe care n'am binevoit a o primi. În lunga d-sale poliloghie de azi, *despre acest punct însă*, singurul asupra căruia nu ni-am putut înțelege în ședința comitetului și singurul care poate interesa pe oamenii cari urmăresc cauzele native ale acestui conflict, — *tace*.

Intr'un mod prea gentil dl Maniu spune că are pentru mine compătimire. Îi mulțumesc, dar să mă creadă este rău plasat sentimentul acesta al d-sale. Eu n'am nevoie de el. Ar fi mult mai bine și mai de dorit să aibă compătimire față de cauza națională, care singură e vrednică de compătimire și de plâns, de când pare a fi condusă de d-sa. Eu îi cunosc bine rolul d-sale în aceasta tristă afacere. Și îl fac în primul rând pe d-sa responsabil pentru zădărnicierea păcii, și acum cu ultima ocazie din Cluj. Intocmai precum și în Budapesta, tot d-sa a lansat „echivocitatea” și „trădarea”, cu care a dat rușinosul faliment. Va veni poate curând vremea să se facă lumină deplină și să se restabilească după dreptate, partea de merit a fiecăruia în aceasta dureroasă afacere. Se va dovedi atunci munca și silințele laudabile ale dlui Maniu, desfășurate în interesul „solidarității naționale”.

Carnetul unui privitor.

— *Inchinare.* —

Fericitei, cărei traducătorul romanului **Mary** îi dedică traducerea.

Te văd citind în mica-ți odăiță,
La masa ta romanul unei vieți. —
De ce tresari, duduia mea flăviță?
— Ah, cail verzi alcargă pe păreți!

Clipite sânt de viață zbuclumate,
Ah, fericit acel ce poate plânge.
A tale gene sânt înrouate...
— Ah, băătura! Ghiata iar mă strânge!

Și îți închin (traducătorul!) ție,
Citește-l tu cu suflet (ul) curat!
— Ah, lista noastră de bucătărie:
Spanac, fasole verde și stufat.

Te văd citind la proza din «Românul»
Vezi «munții prefăcându-se 'n coline»,
Dar iată-l, vine cătrănit bătrânul:
— Aiddată să-mi cărpești ciorapii bine!

Ori-cine-ai fi tu, blondă sau brunetă.
Săracă, sau cu mii și sute zestre,
Eu nu te 'nvidez de soarta, care
Ți-a pus în mâni așa versuri maiestre.

Ori-cine-ai fi... Decât rimata proză
Să 'negureze gândurile tale,
Rămâi mai bine la bucătărie,
Fă focul bun la oala cu sarmale!

Rămurel.

Scrisori din București.

Gazete de ocazie. — Poet și slujbaş. — „Studentii Rumuni” în străinătate.

București 9 Martie.

Odată cu terminarea alegerilor, o mulțime de foi periodice, scoase numai în vederea propagandei electorale, și-au încetat apariția. Maurul și-a făcut datoria. Indiferent de rezultatul pe care acțiunea lor l'a avut, aceste foi trec în imperiul neființei mulțumite de felul cum au luptat. Aveau menirea de a compromite pe adversar în fața publicului alegător, și au încercat să l compromiță. Aveau menirea de a crea o atmosferă favorabilă patronului lor și au încercat să creeze această atmosferă. Numai cât în România aceste apucături sânt așa de bine cunoscute și lumea nu le prea dă crezare.

S'ar putea zice poate că, deși mașinile tipografice au lucrat fără repaos trei luni de zile, folos real pentru luminarea și ridicarea culturală a poporului aceste foi periodice n'au adus. Și, cu toate acestea nu se poate afirma aceasta în mod categoric. Căci în ori ce rău este totdeauna și un bine. Cea mai mare parte a acestor gazete se trimite alegătorilor gratis. Pe lângă potopul de injurături, ele publică și material literar, și articole de cultură generală, cari, citite, nu puteau rămâne fără de nici o influență. Prin faptul că ele sânt trimise gratuit la domiciliul «cetățeanului», îl obișnuiesc uneori pe acesta cu cititul și — este și acesta un folos.

O observare nu putem să nu facem. În timpuri normale se găsesc așa de puțini cari să-și jertfească o parte din activitatea lor scrisului și răspândirii ideilor generoase. Se găsesc așa de puțini, cari să jertfească pentru publicațiile periodice, al căror scop este înălțarea sufletească a mulțimii. Atunci, firește, nu este vorba de folosul imediat al editorilor, sau al patronilor acelor publicațiuni. De îndată ce însă e vorba de interesul lor propriu, simțul de jertfă crește. Și jertfele făcute în acest fel, adeseori nu sânt de disconsiderat. Acum, cu terminarea alegerilor, aceste efemere publicații au încetat. Spirite atâtea de agitate s'au mai potolit. Privirile tuturor sânt îndreptate spre noul parlament, a cărui activitate toți bunii patrioți ar dori să fie îndreptată spre binele și fericirea poporului.

Odată cu schimbarea guvernului, se schimbă și o seamă de funcționari. Foarte firesc. Un guvern poate nu și ar putea îndeplini misiunea după cum ar dori, dacă nu are funcționarii lui. E și aceasta o concepție, care, deși în statele cu un trecut constituțional este detestată, trebuie totuși respectată. Numai cât uneori vezi lucruri, cari te fac să zâmbești prin naivitatea lor. Vezi adeseori înlocuindu se oameni, cari prin firea lor erau indicați a ocupa anumite funcțiuni, cu oameni cu totul străini de acelea.

Avem de pildă cercurile culturale, a căror activitate este supravegheată de funcționari numiți de guvern. Nu i așa, că cei mai indicați a face această supraveghiere sânt în primul rând literații? Și când printre aceștia sânt și dintre cei mai de seamă literați ai noștri, își vine să zâmbești ironic, văzând ușurința multora, cari ar trebui să judece mai serios.

Au zâmbit de sigur prietenii și admiratorii lui St. O Iosif când au auzit că și poetul, care avea o asemenea funcție, a fost înlocuit cu un domn care, de, o fi bun în ramura lui, dar nu-i literat. Și a zâmbit și poetul, văzând, că atunci când este vorba de partzani, mai marii nu au considerație nici chiar de aleșii muzelor. Ei știu să facă inimile să tresară, știu să stoarcă lacrimi din ochii visătoarelor, cari visează o lume ce nu există, știu să reverse în sufletele avânt, știu într'un moment dat să facă o lume să tresară la glasul lor. Dar nu știu să trăiască. Nu se pricep la complicațiunile atâtea de gr-le ale comediei acesteia, care se numește — viață. Așa se gândesc prietenii poetului și tot astfel cugetă și poetul.

Societățile studenților români din străinătate nu primesc în mijlocul lor pe studenții evrei originari din țară. Pentru aceasta au un motiv destul de puternic: Toate societățile studenților români au un caracter curat național și ca atare străinilor nu pot face parte din ele. Nu arareori

s'au ridicat proteste din partea studenților evrei, cari vor cu orice preț să treacă drept Români, cu toate că, chiar prin purtarea lor, numai cinstă nu aduc neamului de Român în străinătate. Dându-se în fața străinilor drept Români, comit adeseori fapte, cari aruncă o tristă umbră asupra acestui nume. Și nu arareori, călătorind prin centrele de cultură din Apus, auzi plângându-se oamenii că cutare Ghinsberg, student român, a comis atâtea și atâtea fapte reprobabile. Auzi rostindu-se învinuiri la adresa studenților români.

Și cine nu știe că eroul cu nume galițian este fiu al poporului ales, ușor poate trage concluzii foarte puțin măgulitoare pentru întreaga studențime română. Tocmai de acela studenții români nu-l primesc pe acești oameni în mijlocul lor.

Ziarele de azi primesc din Berlin o telegramă, care anunță o nouă ispravă de acest fel a unui «student român». Telegrama ne spune că studentul Leiser Goldberg, originar din Iașul cel cu multe tradiții și cu mulți evrei, elev la școala politichnică din Charlottenburg a fost arestat pentru un furt, pe care l'a comis chiar în interiorul institutului. Junele «student român» și-a procurat niște instrumente speciale, cu cari, a forțat noaptea sertarele mai multor pupitre și birouri, șterpelind toate obiectele de valoare, precum și sumele de bani, ce se aflau acolo.

Din partea autorităților școlare și polițienești se fac acum cercetări necesare în contra «studentului român». Și cât trebuie să se străluie că studenții noștri spre a dovedi că iscusitul spărgător uu este Român, ci ca face parte din alt neam! Iată atâtea motive pentru cari izolarea față de acești oameni se impune. *Coresp.*

Aceleași drepturi.

— *Din ziarul nostru pentru popor „Tribuna Poporului”. —*

Vom reproduce din când în când articole din ziarul nostru pentru popor «Tribuna Poporului», îndemnați de sincera convingere, că ele prin calitățile lor instructive, vor folosi mult tuturor cari au nobilia răvnă de a cultiva prin presă sentimentul național a poporului nostru.

De nenumărate ori stăpânitorii noștri au trimbițat în lumea largă, prin gazete străine scump plătite, că în Ungaria toate se bucură de aceleași drepturi, că țara ungurească e cea mai bună mamă ocrotitoare pentru toate națiile cari locuiesc aici. Decâteori s'a făurit o nouă lege împotriva noastră, decâte ori vre-un ministru „dăcubanfii” a slobozit o nouă ordinațiune, ca să ne strângă în obezi pe noi națiunile nemaghiare din țară, totdeauna lumea străină știa, din veștile ce i-le da guvernul, că în Ungaria s'a mai făcut un pas spre fericirea popoarelor.

Chiar în gazetele lor de-aici cearcă să amăgească lumea, că-i tot atât de părtinit în țara noastră și ungurul și românul, și slovacul.

Cărmuitorii noștri jumătate din munca lor și-o cheltuesc pentru a face să stelească ochii poporului lor și ochii străinătății, ca să nu vadă adevărata țintă pe care o urmăresc de zeci de ani.

Ne așteaptă și în primăvara asta să vedem veștile ce le vor trimite cei mai mari în străinătate. Și parcă le vedem de-acum, știm de-acum că vor suna așa: În părțile ardelene ale Ungariei s'au descoperit izvoare mari de bogăție. Ungaria va fi iar bogată și fericită. Fericite și mulțumite toate popoarele. Și Ungurii, și Românii și Sașii căci guvernul a luat dispoziții ca din izvoarele acelea de bogăție să se adape toate popoarele Ungariei. Și vor mai trimite știrea: „Foile naționalităților, con-

duse de agitatori fără suflet, răspândesc minciuna, că din averea aceea se va înfrupta numai națiunea ungurească și săcuiască. Foile acestea cearcă să ducă în cătăcire poporul, ca să nu vadă în guvern pe părintele tuturor popoarelor”.

Așa vor trimbița în străinătate cât de curînd, cercînd să înșele mai departe lumea că avem aceleași drepturi.

Căci ce s'a întâmplat?

Pe câmpia Ardealului, pe hotarul unui sat românesc s'au aflat niște bogate izvoare de gaz, cu care după spusele învățaților, se poate lumina, încălzi și se pot purta mașinile. Se spune că numai în America ar mai fi un astfel de izvor, pe toată fața pământului. După calculele oamenilor pricepuți gazul aflat la Șermășel va putea cu timpul să aducă mari câștiguri țării și locuitorilor. Se va putea porni și în țara noastră o mare industrie, se vor înmulți fabricile, se va scumpi plata muncitorilor. Se spune că gazul s'ar afla în măsură foarte mare în sinul pământului. În zilele trecute s'a adunat în Cluj toată boerimea din Ardeal, și reprezentanții guvernului și-a firmelor din Pesta.

Intre domnii adunați la Cluj s'au făcut în grabă două tabere. Unii, nobili din Ardeal, stăruiau ca gazul dela Șermășel să se folosească numai în Ardeal. Și știți cu ce-și apărau propunerea? Ca să-i întărească pe Unguri și Săcuii din Ardeal, să-i apere de valul cotropitor al Românilor. Un gurenii însă ziceau: „trebuie să ducem gazul prin țări și pe pustă până în Pesta”. Și știți cum își sprijinesc părerea? Zic așa: „Dacă rămâne gazul spre folosință numai în Ardeal, bine că se întăresc Ungurii și Săcuii, dar, vrînd nevrînd, prînd putere și Români, chiar dacă ar fi numai muncitori cu ziua la fabricile cari se vor face. Iar Români, fiind mai mulți în Ardeal, vor coplesii pe Săcui și Unguri, dacă se vor îmbogăți și cultiva.

Așa dară și unii și alții, acum când se află în fața unei bogății, care nu se știe de-acum cât va prețui, nu se gândesc decât la un lucru: cum s'ar putea face să nu se folosească și Români din aceea bogăție? Să-i întărească pe Unguri și pe Săcui, ca Români nu cumva să profite ceva.

Vezi, că sîntem toți fiii aceleași patrii și buna Ungarie e mama care ne sprijinește pe o formă! Așa trimbiță stăpînitorii în străinătate, dar acasă lucrurile, din nefericire, stau întors. Pot să fie aceleași drepturi pe hîrtie, dacă nu ni-se dă puțința să ne folosim de ele. Ce folos, de pildă, are negrul din America, căruia în lege i-se recunoaște dreptul de-a avea și el moșia lui, dar care n'are de unde cumpăra, pentru că lui nu-i vinde nimeni.

Dacă conducătorii și bogății Ungariei nu ne-ar privi ca pe niște fii mașteri, ar fi peste puțință, ca acum, în fața bogăției descoperite la Șermășel, gîndul lor cel dintîi să fie: cum să ne poată strica nouă, Românilor, ce să facă să nu ne folosim și noi.

O mamă adevărată hrănește pe toți copiii ei, pe o formă, și nu-i vrednică de numele de mamă femeia care ține pe un copil cu plăcinte, iar pe celalalt cu mălai și ceapă.

Dacă ar fi conducătorii țării acesteia conducători adevărați, ar putea să vadă adevărul, că slăbindu-ne pe noi, slăbesc țara, iar un bun chivernisitor nu poate fi acela care e-o mână adună, cu una împrăștie.

Dar ei sînt mînați în goană de puterea aceea minciunoasă pe care o numesc: *idee*. De-a fi adecă odată în țara aceasta numai Unguri. Pentru aceasta idee sîntem noi mereu atăcați, ori cel puțin lăsați de-o parte. Pentru aceea vorba lor: „aceleași drepturi” nu e un adevăr.

Ei însă nu cutează ca în fața lumii să-și spună gîndul ce urmăresc. De aceea nu nu vor pomeni nimic în foile străine despre sfatul domnilor din Cluj. Ci vor spune că noi, Români n'avem dreptul să ne plîngem, fiindcă avem „aceleași drepturi”.

Un singur lucru ar trebui să știe stăpînitorii: Cu minciuna prânzești dar nu și einezi. O țară nu se poate întări, când se razimă pe minciună.

Atacurile contelui Tisza.

— Ședința Camerii. —

— Raport telefonic dela corespondentul nostru. —

Budapesta, 23 Martie.

Glasul de sirenă a panmaghiarizmului, glasul contelui Tisza și-a pierdut în ședința de azi și cea din urmă mlădioșie, degenerînd în strigăt de amenințare de mînie oarbă împotriva deputaților români din Cameră. Contele Tisza și-a smuls azi singur și cea din urmă mască cu care credea să mai amăgească pe oamenii lesne crezători și s'a rînjit odată cu fața desfigurată de patimă, ca să nu mai poată cerca pe nimeni dintre români ispita împăcării cu fanaticii propovăduitori ai ideii de stat.

Contele Tisza a vorbit azi despre acțiunea sa de împăcare și și-a desvîlît în toată rigiditatea lor intențiile. Vorbirea contelui Tisza a voit să fie un răspuns la cuvîntarea deputatului Vaida, a fost însă în fond o înșiruire de insulte grosolane la adresa întregului popor românesc precum și a actualilor reprezentanți legitimi ai acestui popor în Cameră.

A fost însă, în acelaș timp un avertisment de-o supremă importanță această ieșire a contelui Tisza, un avertisment la adresa tuturor cari nu se pot lepăda de patimi nici acolo, în Cameră, pe câmpul de luptă hotărîtoare cu asupritorii noștri, și nu pot

să-și concentreze energiile toate în acelaș și singur scop, care e înfrîngerea cerbiciei dușmanului nostru.

Ceeace a avut darul să-l clintească pe contele Tisza a fost manifestația de ieri a studențimii împotriva lui Mangra. Contele Tisza a sărit să tragă spada pentru prietenul său și trădătorul nostru. De-acum povestea păcii și-a găsit tîlcul. Dar vom reveni.

Continuîndu-se discuția la buget, primul orator al zilei de azi a fost **Lengyel Zoltán**. A vorbit despre fatala politică financiară-economică a guvernului, care nu se gîndește la acoperirea normală a împrumuturilor făcute.

Urmează vechiul obicei de a descopia cheltuielile armatei de buget, ca astfel să pară oribilele sume bugetare mai mici. Dar reacțiunea acestei politici va trebui să vină, și crede, că va veni în viitorul cel mai apropiat. În urma unei astfel de politici detestabile se cere pentru contrabalansarea cheltuielilor, folosirea mai intensă a puterilor economice. În caz contrar țara ajunge înglodată tot mai rău în datorii.

Discursul contelui Tisza.

După Lengyel a urmat la cuvînd Contele Tisza: N'aveam de gînd — spune — să iau parte la discuția bugetului, căci interesele țării cer ca bugetul să fie votat cât mai curînd cu puțință. În consecință n'am să mă opresc decât asupra unui singur lucru. Voiesc să rectific anume declarațiile ce s'au făcut de oratori în cursul discuției, *cu privire în acțiunea de împăcare cu românii*. În presă s'au tipărit multe informații greșite despre chestiunea asta, și chiar și deputatul Vaida a atins atitudinea aceasta a presei. Declar că trebuie să-i răpesc dlui Vaida o iluzie și anume că tratativele de pace ar fi un succes al deputaților naționaliști. Acțiunea mea e cu mult mai veche. Încă acum 20 de ani am spus aceleași lucruri în Oradea-Mare. Cu toate declarațiile lui Vaida eu țin la acțiunea aceasta, pentru că prețuiesc mult mai mult pe anumiți oameni, singuratici, ai românilor decât câtă importanță pot să atribui cuvîntării lui Vaida. Vaida nu m'a înțeles, când a spus că eu aș cere ca Români să-și desbrace naționalitatea. Eu nu doresc decât ca Români să se pună în serviciul ideii de stat național maghiar, fără de nici un gînd rezervat.

Amintește pe Sași, cari — zice — țin și ei la limba lor, dar țin și la statul național maghiar. Tot așa și Sârbi, cari s'au îndreptat foarte mult în timpul din urmă eliminînd dintre ei pe naționaliști și elementele centrifuge. Aceasta e calea pe care ne putem înțelege, calea pe care ne-am înțeles și cu concetățenii noștri germani.

Se referă apoi la cuvintele unui om politic Sas. Eu cred — zice — că și Sașii țin la neamul, limba și drepturile lor, că și ei sînt membrii unei națiuni, la care se pot gîndi cu tot atîta mîndrie ca și Români la a lor, dar știu să-și împace acest punct de vedere cu multă înțelepciune cu datoria lor patriotică și cu convingerea că ei și germanismului îi fac numai servicii când își dau ajutorul pentru biruința punctului de vedere național unghuresc.

Trece iarăși la Sârbi și concludă că numai sub razele ideii de stat se vor putea înțelege Ungurii cu Români, o parte foarte însemnată a Românilor — spune contele Tisza — a și apucat pe calea cea bună și în zadar vor tăgădui deputații lor adevărul că această parte, foarte însemnată atît ca morală și intelect cât și ca număr, face politică activistă stînd pe

RETAY és BENEDIK

— stabiliment de articole bisericesti —

BUDAPEST, IV. Váci-utca 59. Preț-curent, preliminar, sau desemnuri se trimit la dorință.

Se expediază pentru prețuri solide aranjamente complete pentru biserici, odăjdii, prapori, stihare, potire, policandre și candelabre, cădelnițe, iconostasă și icoane sînte etc.

Lucrează iconostasă, altare, jertovnice, amvoane, icoane portative etc.

BUDAPEST, IV. Váci-utca 59. Preț-curent, preliminar, sau desemnuri se trimit la dorință.

baze patriotice unguerești. Această năzuință n'a făcut și pe mine ca să urmez convorbiri cu câte un bărbat valoros dintre Români. Despre convorbirile acestea, în studiul lor actual, n'o să declar nimic mai pe larg, pentru că deși orice chestiune politică aparține publicului totuș aducerea lor în publicitate încă până n'au ieșit din stadiile de pregătire, ar primejdi succesul. Țin să fac numai două declarații:

1. La întreg schimbul acesta de idei am luat parte numai ca om particular, cu un om care, poate că trăind într-o credință greșită, dar care crede totuș a adunat pe seama sa un mare capital moral pe care l-ar arunca bucuros pe talgerul cumpenii numai ca să câștige chestiunea. Prin urmare orice îndatorire numai pe mine singur mă privește. Trebuie să-i fac totuș dlui Vaida observație că în ce privește condițiile de căpetenie ale chestiunii de naționalitate mă găsesc în perfectă solidaritate cu domnul ministrul-președinte.

2. În urma procedurilor perfide și a unor abuzuri, comise toate de dușmanii împăcării, cari voiau să zădărnicească tratativele, a apărut un anumit memoriu pe care mi-l-a dat dl Ioan Mișu, unul dintre conducătorii români cu cele mai nobile intenții. În memoriul acesta sânt multe lucruri cari m'au uimit și cari nu pot să fie aprobate de opinia publică unguerească. Eu constat acum că deocamdată tratativele au ajuns la un punct mort, pentru că multe puncte din memoriul amintit ar fi avut nevoie de schimbări esențiale ca să-l putem primi ca bază de discuție. Este neîndoielnic că atacurile ce s'ar fi îndreptat contra unui punct ori a altuia din memoriu nu pot să-l ajungă pe factorul al doilea, care nu a fost în situație să poată urma tratative pe baza aceasta.

Au ajuns deci tratativele la un stadiu mort, pentru că spre a face schimbări esențiale în memoriu — singura condiție, cu care s'ar fi putut face înțelegerea — mai sânt anumite îndoieli, în împrejurările de azi. Nu se putea ști cu siguranță că oare grosul opiniei publice românești primește ori nu aceste schimbări. Prin urmare problema astăzi este ca Români patriotici să pregătească opinia publică românească în vederea acestor schimbări, cari sânt necesare din punctul de vedere al statului național unguerec. Eu nu disper că n'avem să ajungem la rezultat, eu văd că chestiunea aceasta se coace, eu văd nemulțămirea crește față de oamenii cari vorbesc în numele poporului românesc, luându-și alure de conducători. Declar însă că pentru a ajunge la țintă stau bucuros de vorbă cu orșicine, chiar și cu dv. d-lor deputați naționaliști, pentru că dacă putem face înțelegerea, trebuie să aruncăm vâlul uitării asupra trecutului.

Dar când deputatul Vaida declară că poporul românesc are numai un singur factor cu misiune și cu drept ca să urmeze tratative de pace și că factorul acesta este partidul național român, să-mi dați voie să spun că mă aflu în fața unui caz de grandomanie dintre cele mai amuzante. Vaida se referă mândru la numărul voturilor primite de ei. Eu afirm că candidații cu sentimente patriotice dintre Români au primit cu mult mai multe voturi decât ei. Acolo-i Bihorul și Maramurașul, ținuturi românești în cari grosul preoțimeii și intelectualilor români au votat pe față pentru candidații români buni patrioți și acolo naționaliștii au și suferit mari înfrângeri.

Mai este, onorată Camera — știu bine acest lucru — o parte însemnată și cu multe greutate, a societății române, parte care, vai, nici astăzi încă nu e în tabăra noastră, dar care a întors spatele de mult deputaților naționaliști și de mult osândește procedurile lor și care știe că naționaliștii fac mai multă pagubă chestiunii lor naționale decât statului ungar, dar n'au destul curaj încă ca să se împotrivească domnilor acestora și terorismului lor fără de hotar.

Ștefan C. Pop: Asta n'am mai auzit-o nici odată!

Contele Tisza: Un exemplu de acest terorism găsim în cuvântarea recentă alui Vaida, care a spus (citează): „... mulți corbi suri din tabăra românească au încercat să facă pacea,

cu gândul ca să câștige pentru sine vre-un osicior, o bucăică de carne putredă.“ În acest pasaj se bănuiesc sentimentele Românilor patrioți și sânt calomniați ca și când ei ar fi conduși de interese materiale sordide.

Tonul acesta a lui Vaida și-a avut deja efectul. Contele Tisza povestește aici manifestarea de alaltăieri a tinerimii împotriva călugărului Mangra, în fața parlamentului — și spune despre manifestații că sânt derbedei necopți cari nu ei sânt vinovații, ci adevărații vinovați sânt deputații naționaliști din Camera.

Ștefan C. Pop: Au strigat numai de vre-o câteva ori huideo!

Contele Tisza: În România nu s'ar putea petrece un caz similar, dacă l-ar înscena un-gurii. Sper că demonstrații români își vor primi pedeapsa meritată, dela poliție. Pentru aceia mă voi găsi totdeauna în fața acestor domni (arată la deputații români) și ținutei lor antipatriotice. Fac acest lucru nu numai ca Ungur, ci și ca adevărat prieten al poporului românesc, pentru că am convingerea că cei mai primejdioși dușmani ai intereselor poporului românesc sântei dvoastră naționaliști. (Ovați și aplauze pe băncile guvernamentale).

Vehemența contelui Tisza a făcut o mare impresie asupra deputaților unguri. După contele Tisza a cerut cuvânt, imediat, în chestiune personală, deputatul român

Ștefan C. Pop: A declarat pe cuvântul d-sale de onoare că d-sa și colegii d-sale n'au avut nici cea mai mică cunoștință prealabilă despre manifestația împotriva lui Mangra și că ei n'au influențat în direcția asta pe nimenea. N'ar fi permis să se facă, pentru câteva „abzug“-uri nevinovate așa lucru mare. Contele Tisza greșește dacă crede că nu noi, deputații naționaliști suntem conducătorii poporului românesc...

Președintele Návay: Nu pot permite să intri la polemici.

Ștefan C. Pop: Repetă declarația în chestiunea lui Mangra și termină.

A mai vorbit la sfârșitul ședinței deputatul clerical Haller István.

Chestiunea bisericească a românilor Macedoneni.

Cu reluarea raporturilor diplomatice între România și Grecia, devine iarăși actuală chestiunea bisericească a fraților noștri din Macedonia, cărora patriarhatul grecesc tot nu s'a înduplicat a le recunoaște dreptul limbei materne în biserică.

Această chestiune de mare importanță națională pentru noi, începe a preocupa și presa străină. Astfel ziarul „Reichspost“ din Viena, organul partidului creștin-social, cel mai numeros și cel mai puternic partid parlamentar din Austria, publică în numărul său din 9 Martie st. n. următorul articol favorabil pentru interesele românești:

Ortodoxia greacă și Macedo-Românii.

Luni în 28 Februarie o deputațiune a poporului macedo-român a plecat din Monastir la Constantinopol, să ceară Patriarhatului regularea chestiunii bisericești. Pentru a cunoaște istoria acestui conflict între Macedo-Români și biserica greco-ortodoxă, expunem următoarele:

Macedo-Românii, deșteptându-se prin propaganda română la conștiința națională, au simțit nevoia să înlocuiască limba bisericească greacă prin cea română.

Patriarhatul s'a opus din motive de politică națională acestei cereri, temându-se a nu slăbi cauza pahlenă prin admiterea unei alte limbi în locul celei grecești, căci Patriarhatul grecesc și arogă nu numai demnitatea unui apărător al credinței greco-ortodoxe, dar și pe cea de șef al națiunii grecești și de apărător al intereselor naționale-grecești.

Rezistența patriarhatului contra emancipării naționale a supușilor săi de altă naționalitate a fost înfrântă odată, anume prin separațiunea Bulgarilor și crearea exarhatului bulgar. Cu aceiași soartă este amenințat Patriarhatul din partea Macedo-Românilor.

Aceștia au încercat în anul 1895, să capete un șef bisericesc național. Împrejurările politice de atunci însă nu i-au favorizat și Sultanul a refuzat în ultimul moment recunoașterea metropolitului român.

Acum situația e schimbată. Români macedoneni au câștigat de atunci, anume în anul 1905, recunoașterea naționalității lor prin iradea imperială, ei au înființat comunități naționale proprii și prin sporirea școlilor puterea lor a crescut în mod remarcabil. Pe lângă aceasta ei se bucură între toți creștinii de cea mai mare încredere a guvernului otoman cât și a comitetului june-turc. Așa că pare a fi în interesul propriu al imperiului turcesc.

Cererile Românilor sânt foarte modeste: ele se mărginesc la admiterea limbei române în biserică. Acestei cereri nu se opun nici piedeci de natură canonică sau dogmatică, pe care le-ar putea invoca Patriarhatul.

Dacă și de astădată Patriarhatul va refuza, atunci se poate prevedea cu siguranță despărțirea definitivă a Macedo-Românilor.

Tratarea actuală a Macedo-Românilor din partea autorităților bisericești va grăbi această despărțire. Toți preoții cari întrebuințează limba română sânt excomunicați și multe comunități române sânt fără preoți, deoarece metropolii împiedecă sfințirea și recrutarea preoților de naționalitate română. Preoților greci li-s'a interzis în mod sever să acorde asistență religioasă Macedo-Românilor cari aderează la ideea națională; părinții copiilor cari frecventează școli românești sânt și ei supuși excomunicării.

Cine cunoaște religiozitatea creștinilor din Balcani, va înțelege cât de adânc a pătruns mișcarea națională la Români macedoneni, dacă o populațiune de păstori simpli se expune primejdiei de-a fi excomunicați din biserică ortodoxă, de-a lăsa copii fără botez, sau de-a îngropa pe ai săi fără preot, numai pentru a apăra limba maternă în contra grecizării.

La această situațiune tristă de natură pur religioasă se mai adaugă alta de natură juridică. Patriarhatul și organele sale nu au în Turcia numai competență religioasă. Patriarhatul este pentru creștinii ortodocși singura competentă în afaceri de căsătorie și moștenire. Nici un contract de căsătorie, nici un divorț, nici o dispozițiune sau executare testamentară nu poate avea loc fără intervențiunea metropolitului.

E evident uât de mult sufer interesele Românilor ortodocși în aceste condițiuni. Hotărîrea lor de a se adresa Patriarhatului pentru a ieși din această stare anormală le este deci impusă de împrejurări în mod inevitabil.

Asupra rezultatului nu se poate ști nimic precis. Dupăcum sântem informați, Patriarhatul, este personal dispus a aplana conflictul. Patriarhatul Ioakimos III, deși un fervent naționalist grec, este totuș dușmanul oricărui fanatism orb și apără interesele bisericești sale și ale poporului său cu liniște și precauțiune. Dacă chiar prin concesiunea ce s'ar face Românilor, Elenismul ar suferi vre-o mică știrbire numerică, totuși câștigul pentru ortodoxie și chiar pentru națiunea greacă ce ar rezulta din prietenia poporului român, și a regatului român, este cu mult mai mare.

Este însă foarte problematic dacă și sinodul va împărtăși părerea capului său, și dacă membrii sinodului vor lua în considerație, că Macedo-Românii vor obține dreptul lor, cu sau fără Patriarhat. De sigur că ar fi mai cuminte și mai prevăzător, dacă deslegarea chestiunii bisericești macedo-române s'ar face prin patriarhat, decât în contra patriarhatului.

INFORMAȚII.

A R A D, 23 Martie n. 1911.

— Pentru „Românul“. Corespondentul nostru din Blaj ne scrie: De-o vreme încoaci, dupăce s'a epuizat bagajul de tleacuri și trivialități al sonnambulului A. C. Popovici, o ceată ridicolă de anonimi își plasează murdăriile și stupiditățile în coloanele Babei Cloante din Brașov și în „ale Românilor“ dela Arad. În numărul 54 al „Autorizatului“ se publică o corespondență din Blaj iscălită v-b (Valer Bora) în care autorul (de ale cărui versuri nesărate va fi plin coșul de redacție al „Tribunei“) asaltează la simpatia Verneștilor, încercând să facă haz pe socoteala redactorilor „Tribunei“, ba că sânt trădători și băieți nepricepuți, ba că înjură toată lumea ca dela ușa cortului. Dupăce că în câteva fraze bătă-rane crede că i-a dat gata, se întoarce la corespondentul din Cluj al acestui ziar și-i spune că-i un mărginit căci dacă ar fi om cuminte n'ar citi „Tribuna“. Și știți mă rog, cine-i acest inchișitor, acest gălăgios corespondent care dă lecții unui român integru ca domnul Dr. Oncu și distinsilor colaboratori ai „Tribunei“? E un descreerat și caraghios student delgimnaziu din Blaj, care mai bine și-ar vedea de carte, să nu mai cerșească cu pălăria în

mână pela sfârșitul semestrelor note dela profesori.

Cu personalități de talia acestui naufragiat nu vei duce la isbândă nefericitul ziar al „Partidului Național” de Goldiș!

Cu privire la acest băiat fără căpătăiu rog pe dnul Dr. A. Chiețeanu director de gimnaziu în Blaj să-l aducă la brazdă, să-i scurteze obrănciile.

Manfred.

— **O nouă lucrare a dlui Brătescu-Voinesti.** Într'un hotel din București distinsul scriitor Brătescu-Voinesti, a cetit alaltăieri o nouă lucrare a sa, înaintea scriitorilor Goga, Gârleanu și Herz. Scriitorii s'au exprimat despre noua lucrare a dlui Brătescu-Voinesti, că ar fi o nouă perlă în opera d-sale. Despre impresiile a acestei cetiri scrie dl Gârleanu în foiletonul său de azi.

— **Tâmbălăul dela Oravița.** Un prieten ne trimite numărul dela 19 Martie al fițuicei ungurești din Oravița „Oravicza és Vidéke”. Numărul acesta e închinat întreg tâmbălăului dela 15 Martie și ne aduce și un raport amănunțit, din care nu lipsesc tămăierile patriotice binemeritate de Șeghescu, dar în care spre edificarea noastră mai citim și aceste rânduri:

„Trebuie să remarcăm cu o plăcută uimire, că, dintre conducătorii localnici ai partidului național-român, am putut să vedem în șirurile sărbătorești ale publicului și pe avocatul dr. Petru Cornean și pe medicul dr. Ludovic Méhes. După reprezentația de teatru a avut loc o întrunire socială în salele hotelului „Korona”, unde vesela societate a celor întruniți a stat până cătră orele din zori”.

— **La fondul Dr. P. Șpan** pentru ajutoarea copiilor de Moți, aplicați la meserii, al Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, au dăruit, anume întru veșnica odihnă a răposatului profesor Dr. Șpan, următorii: Il. Domn Dr. Atan. Marienescu, membru ai Academiei Române, 5 cor., Dr. Ilie Iancu, medic, 10 cor., Nicolae Vlad, paroh, (Șelimber), Coman Baca, paroh, Oprea Olariu, Ioan Neagu și Alex. Popa, învățători, toți din Poplaca, Petru Drăgoiu, cursor consist., Nicolae Joandrea, econom, Alex. Bârsan, învățător (Rusciori), fiecare câte 1 cor., fosta elevă a decedatului, domnișoara Maria de Lemény 2 cor. și Mioșica Tordășianu 10 bani.

— **Date statistice.** Numărotarea din 1910 arată pentru Austria un număr de 28.567.898 locuitori, ceea ce însemnează un spor de 9.2%, adică 2.417.190 locuitori față de anul 1900.

Bosnia și Hertegovina numără 1.895.673 locuitori, cu 397.581 mai mult decât în anul 1895.

— **Banii trimiși din America.** Ministerul de interne aduce din nou la cunoștința tuturor interesatilor, faptul ca să facă cunoscut rudeniilor ori cunoscuților, cari se află în America, că să nu trimeată banii în scrisori ori prin bancherii americani, ci direct cu mandat postal, căci numai în cazul acesta pot fi siguri că banii vor ajunge la destinație.

— **Neplătind didactru.** La o școală comercială din Budapesta, direcțiunea institutului n'a permis intrarea în clasă la 70 de elevi, pe motiv că nu au plătit taxele pe semestrul al doilea. Aflând părinții despre această purtare a direcțiunii s'au adunat în localul școlii și făcând o gălăgie mare, au protestat împotriva procedurii directorului. Protestarea însă n'a adus rezultat dorit, căci direcțiunea nu le-a ascultat plângerile. Văzând părinții că trebuie să plătească taxele, — s'au înștiințat a doua zi la institut, achitându-se de plățire. Celor 15 înși rămași în restanță li-s'a îngăduit un termen de prelungire.

— **Serbările jubulare din Roma.** La 27 Martie se vor deschide mari serbări naționale cari amintesc unirea Italiei. Ultimele pregătiri se fac cu mare neastâmpăr. Deschiderea va avea loc în localitățile Senatului în Capitol și

va fi condusă de primarul Romei Nathan, în prezența familiei regale, a deputaților și senatorilor, și a autorităților militare și civile. Vor vorbi tot la deschidere și cei doi președinți ai parlamentului. Tuturor oratorilor le va răspunde regele Victor Emanuel. În aceeași zi după amiază se va deschide și expoziția artelor frumoase în villa Borghese.

— Seara la orele 10, orașul va da o reprezentație monștră în 3 mari palate. În noaptea aceeași zile se vor da de știre cetățenilor deschiderea expoziției prin bubuitul tunurilor. A doua zi dimineața muzica va parcurge străzile orașului, cari vor fi pavozate frumos cu steaguri. La 28 se va deschide expoziția retrospectivă, apoi expoziția de arheologie, în termenele lui Deocletian.

Tot în timpul acesta se vor ținea și diferitele congrese. Expoziția etnografică se va începe numai pe la finele lunii Aprilie.

— **Revoluția în Mexico.** Hărțuțiile între revoluționari și armată par a fi tot mai dese. Știrile ce sosesc ne amintesc de o nouă încercare. Revoluționarii de sub comanda lui Giesu Revera au aruncat în aer podul căilor ferate situat între Corral și San-Blas. Acesta e primul semn de viață al revoluționarilor din provincia Sinalva.

Revoluționarii se află în marș spre Cuahuaga.

Orașul Sahuaripa a fost cucerit de revoluționari. Funcționarii guvernului au fost alungați.

În urma lipsei de energie a președintelui Diaz, față cu încercările revoluționare, retragerea lui a devenit iminentă. Simpatiile pentru Limantur, ministrul de finanțe crește mereu. Astfel reîntorcându-se în Capitală lumea la primit cu mare entuziasm, sărbătorindu-l ca pe omul viitorului.

— **Găsirea unei comori în județul Dolj.** În ziua de 6 Martie, băiatul Gh. Stan Mărăcine din comuna Murda, jud. Dolj (România), vrând să prindă raci într'o baltă din marginea satului a găsit un vas de pământ, în care după ce l-a spart a găsit 285 monede de argint.

Din cercetările făcute s'a constatat că monedele sunt foarte vechi.

S'au anunțat autoritățile în drept.

— **Răpirea unei fete.** S'a întâmplat în ziua mare în caditala Sicilei, în orașul Palermo. Soția unui negustor, cu numele Salomone venia spre casă dela biserică, împreună cu fata sa, când la o cotitură i-au sărit doi bărbați în cale, cari au răpit fata și au dus-o într'o trăsură, ce aștepta în apropiere. Apoi mână birjar! Mama desperată înzadar a încercat să-și scape fata, căci totul i-a fost înzadar. Ba ce e mai mult a fost să vede chiar și un timp fatal, căci pe stradă nu se afla nici un polițist, care i-ar fi sărit într'ajutor. Se crede că răpitorul ar fi un tinăr cu numele Gagliardi, care ceruse mâna fetei mai înainte dar părinții îi refuzaseră.

— **Noul guvern italian.** Din Budapesta ni-se telegrafiază: Giolitti, însărcinat cu formarea noului cabinet, a prezentat azi lista membrilor de cabinet regelui care a primit-o. Președintele cabinetului și totodată ministru de interne e Giolitti; la externe Bettolo; ministrul armatei Stigliardi; al marinei Catolicha; justiției Galimberto; agricultură Nitto și lucrări publice Adignonti.

— **Omorirea ministrului rus la Peking se desminte.** Se anunță din Peking, că Corostoveț, ministrul plenipotențiar rus la Peking este în viață și nu este amenințat de vre-o primejdie.

Din aceste știri este adevărat numai atât că ministrul plenipotențiar rus a fost insultat de doi culi chinezi. Când Corostoveț mergea într'un palantin la biserică, cei doi culi, cari li duceau, s'au oprit în drum și i-a cerut parale Corostoveț le-a dat, ei însă n'au fost mulțumiți și l-au amenințat cu pumnii, insultându-l.

Ministrul rus Corostoveț desminte însuși toate svonorile privitoare la viața sa.

— **Arestarea sindicaliștilor greviști din Lisabona.** Din Lisabona se anunță: Cea mai mare parte din fabricile și atelierile din Lisabona, continuă a lucra, cu toată proclamarea grevei generale în urma incidentelor dela Setubal. Câteva violente incidente au avut loc între greviști și garda republicană care i-a șarjat cu sabia scoasă. S'au făcut numeroase arestări, mai ales au fost arestați toți șefii sindicatelor partizane ale grevei.

— **Regina mamă a Italiei și baronesa Rozalia Korn.** Dela etatea de 7 ani până la căsătoria cu regele Umberto, regina Margareta a Italiei a avut ca institutoare pe baronesa Rozalia Korn. Când princesa a devenit regină s'a despărțit de baronesa Korn, care s'a măritat de atunci, a rămas apoi văduvă iar azi trăiește în casa ginereului său, un bărbat de societatea înaltă italiană din orașul Siena.

Aflând regina că fosta ei institutoare zace greu bolnavă, a vizitat-o fără nici o încunștințare, în societatea unor dame de curte. În timp ce regina se afla la bolnavă și luase unele dispozițiuni, lumea aflând despre sosirea reginei, s'a adunat în preajma locuinței ca la plecarea reginei să-și manifesteze simpatiile ce le are poporul italian față de această mamă a celor umili.

— **Ciuma în Orient.** Legațiunea română din Constantinopol a înștiințat direcțiunea generală a serviciului sanitar că pe ziua de 21 Februarie s'a constatat la Karbin 4 noi cazuri de ciumă și două decese printre Chinezii. Pe ziua de 22 Februarie s'au înregistrat 3 noi cazuri și 3 decese printre Chinezii.

După informațiunile date de consulul Rusiei la Ghirina, în acest oraș și împrejurimile sale s'au constatat 322 decese de ciumă.

În 16 districte ale provinciei Ghirina, până la finele lunii lui Februarie s'au constatat în total 10.598 decese de ciumă cuprinzând 4975 cazuri la Bințianlin, 2338 cazuri la Suantceupu și 1463 cazuri în Ciantciufu.

La Alexandria pe ziua de 14 st. n. s'a constatat un nou caz de ciumă, iar la Odessa ultimul caz de ciumă a fost constatat pe ziua de 5 Martie.

— **O întreagă familie măcelărită.** Acum două zile o bandă de hoți a intrat în casa a-românului Ioan Priza, care e acum în America, și au masacrat întreaga familie.

Unui băiețuș de 4 ani al lui Priza i-au tăiat capul și l-au azvârlit într'un colț al odăii. Altuia de 10 ani i-au tăiat mâinile, unui al treilea de 13 ani piciorul drept, iar surorii lor de 11 ani i-au spintecat capul.

Pe mama copiilor au tăiat-o în vre-o 10 locuri cu cuțitul.

După aceea au ieșit întreaga casă, făcându-se apoi nevăzuți.

Crima s'a descoperit tocmai a doua zi. A fost o privesiște îngrozitoare. Pe pereți se vedeau urmele mâinilor sângerate ale copiilor, cari căutaseră scăpare.

Toți au murit de pe urma groaznicelor răni ce au primit.

Un amănunt interesant de notat este acela că locul unde s'a comis crima se află numai la 2 metri depărtare de poliția orașului, ceea ce dă de bănuț că între hoți și oamenii poliției ar fi fost înțelegere.

— **Hexametri și pentametri în limba indogermană primitivă.** Expediția prusiană în Turfan, în anii 1802/03 și 1904/05, a adus manuscrise dezgropate în năsipurile Turchestanului răsăritean. În acestea unele sunt scrise în două limbi indogermane, până acum necunoscute. Cea mai dela miază noapte din ele face parte din grupa europeană. Au studiat-o Sieg și Siegling; iar pe cea mai dela miazăzi, care face parte din cele indo-iranice, a cercetat-o prof. C. Leumann (Straszburg).

Leumann a vorbit zilele astea la Universitatea din Straszburg despre o descoperire foarte însemnată ce a izbutit să facă.

A găsit că distihul, acea împerechere a unui hexametri cu un pentametri, se afla și în acea limbă vechi indogermană.

Până acum nu se cunosc astfel de versuri în vedale sau în Avesta. Se credea că Grecii l'au născocit și că dela ei l'au luat Romanii.

Decamdată vine greu de cunoscut metru în limba aceea ariacă nordică, fiindcă alfabetul nu dă bine su-

metele. Dar strofa se alcătuește din două jumătăți, fiecare din câte trei sau patru unități ritmice cuprinzând cinci până la șase more.

Găsim dactil urmat de troheu și forma secundară ca la etică ori un ritm mai liber. Din aceste unități se alcătuesc lesne hexametri și pentametri, cu cezura femeiască sau bărbătească, precum și versul special din *Niebelungen lied*.

Dar la cetit versurile din limba aceea ariacă nu sună la fel cu cele grecești sau latinești, fiindcă picioarele se isprăvesc la sfârșitul cuvântului, nu și în mijlocul lui, ca în grecește și mai ales în latinește. În versul ariac domnește ritmul, în cel european tactul; tot așa este și în muzică.

Dar deosebirea nu e fundamentală. În Omer în cele dintâi 100 de versuri din *Odisea*, în 65 vedem că picioarele se isprăvesc la sfârșitul cuvântului, se pot foarte bine cunoaște despărțiturile între ritmuri, de pildă, chiar în versul întâi din *Odisea*.

În latinește s'a pierdut acest obicei. Deosebirea între metru grecesc și cel ariac nordic este mult mai mică decât între cel grecesc și cel latinesc!

Încheierea este că în limba indo-germană primitivă, înainte de despărțirea ei în limba indo-germană zisă europeană și cea zendo-indiană, zisă orică, erau versuri bazate pe lungimea și scurtimea silabelor și pe tact.

ECONOMIE.

Momentul etic în sistemul cooperativ.

Cu toate că sistemul cooperativ poate cuprinde o mulțime de așezăminte economice, prin cari atât producțiunea cât și valorizarea se dezvoltă în condiții mai prielnice; totuși tovărășiile la noi nu găsesc o aplicare mai intensivă și răspândirea lor merge cam anevoios. Faptul acesta de altfel îl întâlnim și la alte popoare și îndeosebi acolo unde tovărășiile n'au fost puse sub scutul statului.

Cauzele acestei întârzieri, cred că sânt a se căuta parte în concurența ce o fac societățile speculative, parte în neorientarea publicului asupra minunatelor rezultate ce dă acest sistem. Societățile speculative și între ele în primul rând băncile sânt pentru capitaliști cu mult mai seducătoare, ca d. e. tovărășiile lui Raiffeisen, unde tendințele capitaliste sânt ciontate de limitarea dividendelor și unde pe întâiul plau vin principiile caritative. Raiffeisen, acest suflet de o nobleță uimitoare, era pătruns de principiile caritative și întreaga lui activitate și toate așezămintele lui sânt clădite pe aceste principii. În ediția a treia din cartea lui, zice într'un loc: »In prima linie scopul societăților este să delătore sărăcia, asta înseamnă ca cea dintâiu grijă a lor să se îndrepte spre cel scăpat... O îngrijire plină de dragoste a claselor stăpânitoare pentru cei săraci într'o legătură strânsă cum o oferă tovărășia, e singurul mijloc, să se întemeieze adevărata încheiere a viitorului». Dar nu numai în scris, ci chiar și în Șaptele lui, Raiffeisen a dat dovadă că e sincer în propagandă. Când a înființat tovărășia de consum: Raiffeisen și consorții, fiind privită la început cu neîncredere, s'a obligat în statutele acestei cooperative, ca întreg deficitul să-l suporte el și consorții lui, dinpo-trivă orice venit ar fi să se împartă tovărășiilor cu care stă în legătură.

Pe lângă toate atacurile ce le-a stârnit, aceste principii au fost ținute cu îndărătnicie și ele formează și astăzi baza pe care se întemeiază tovărășiile sistem Raiffeisen. Chiar și Schultze-Delitsch, care a combătut mult unele principii ale lui Raiffeisen, în-

tr'un punct se apropie de acesta, când zice: »Sub toate împrejurările e de cea mai mare însemnătate, ca să strângem simpatiile claselor mai sărace pentru instituturile noastre: odată pentru problemele înalte ideale ale sistemului cooperativ, cari pătrund așa de adânc în dezvoltarea socială a timpului și pe urmă și pentru beneficiile materiale».

Cu alte cuvinte *îmbunătățirea materială și morală a claselor de jos*, iată lozincă pentru care lupta acești pioniri ai sistemului cooperativ.

Ceva mai ideal și mai uman nici nu se poate închipui. Dacă problema ce și-a pus Raiffeisen: »restaurarea moravurilor creștinești și sociale» nu ar fi fost așa de îndepărtată, poate că sistemul lui ar fi găsit o aplicare generală. Pentru alte lipsuri mai imperative, s'a simțit necesitatea în multe locuri, să se abandoneze aceste principii și să-și caute sistemele cooperative ținte mai apropiate. Oricari ar fi necesitățile, cari determină înființarea vre-unei cooperative — găsesc că se comite o greșală, dacă se abandonează cu totul aceste principii caritative, pentru că ele formează o parte întregitoare a corpului cooperativ și numai cu ele se poate închipui un sistem cooperativ.

Târg de vite de prăsilă. Atragem luarea aminte a economilor noștri cum și aceloră, cari vor să se provadă cu vite bune de prăsilă, asupra târgului de vite de prăsilă (al 22-lea), subvenționat de stat și de comitatul Sibiiu, ce se va ține la 27 și 28 Martie n. c. în Sibiiu și va fi împreună cu împărțire de premii.

La târg se primesc numai vite cornute (bibioli nu se primesc): a) de rassa Pinzgau originală; b) vite feminine de încrucișări cu rassa Pinzgau și rassa indigenă. Nu se primesc la târg încrucișări masculine sau atari corcitură, a căror descendență din rassa Pinzgau nu se poate cunoaște sigur, și nu se primesc vite îngrășate sau de acelea, cari din alte cauze nu sânt potrivite pentru prăsilă.

Târgul se ține pe locul numit „Târgul nou de vite” și se începe în 27 Martie la 6 ore dim. și se termină la 28 Martie ora 12 din zi. Înainte de primire se țin prelegeri (vorbiri) practice. Primirea vitelor se începe în 27 Martie la ora 6 dim. și se termină la ora 10 a. m. În această zi publicul n'are intrare în târg, decât după 3 ore d. a. și pe lângă solvirea unei taxe de 1 cor., iar în 28 Martie intrarea în târg este îngăduită ori și cui pe lănda plățirea unei taxe de 10 bani. Vitele expuse trebuie să fie însoțite de pașapoarte în regulă. Doritorii de a expune au să înștiințeze vitele de expus la primăriile comunale.

Se vor împărți următoarele premii:

A) Bovine de rassa Pinzgau curată:

I. Tauri de prăsilă de 1½—4 ani: 1 premiu à 100 cor., 1 premiu à 70 cor., 2 premii à 60 cor., 2 premii à 50 cor., 2 premii à 40 cor., 5 premii à 20 cor.

II. Tăurenci de 1—1½ ani: 1 premiu à 60 cor., 1 premiu à 50 cor., 1 premiu à 40 cor., 5 premii à 20 cor.

III. Vaci dela 2½—8 ani cu vițel sau de făcut: 1 premiu à 80 cor., 1 premiu à 60 cor., 1 premiu à 50 cor., 2 premii à 40 cor., 3 premii à 10 cor.

IV. Vițele dela 1—3 ani: 1 premiu à 60 cor., 2 premii à 50 cor., 2 premii à 40 cor., 3 premii à 10 cor.

B) Incrucișări cu bovine Pinzgau:

I. Vaci dela 2½—8 ani cu vițel sau de făcut: 1 premiu à 60 cor., 1 premiu à 50 cor., 1 premiu à 40 cor., 1 premiu à 10 cor.

II. Vițele dela 1—3 ani: 1 premiu à 50 cor., 1 premiu à 40 cor., 1 premiu à 10 cor.

Asupra conferirii de premii și diplome decide juriul de primire. Lista vitelor premiate

se va publica în 28 Martie la 8 ore a. m. la fața locului.

Sibiiu, 15 Martie n. 1911.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu”.

Pant. Lucașă,
prez.

Vic. Tordășianu,
secretar.

A 20-a expoziție de vite de prăsilă a „Reuniunii române agricole sibiene”, în conformitate cu hotărârile luate de cei în drept, se va ține Marti la 12/25 Aprilie c. în comuna Săcel, unde expoziția era să se țină încă în 1910, dar din pricina boalei de vite a trebuit să se amâne. Premiile expoziției cu cor. 300 se acoper de comisia economică comitatensă, al cărei reprezentant la expoziție e dl Petru Dragits, prim pretor în Săliște.

Programul de lucru al Reuniunii rom. agricole sibiene pro 1911. Reuniunea română agricolă sibiiană, înființată la 1887, în 1912 împlinește 25 ani de activitate. Cum ea a indicat și indică, în măsură mai mare sau mai mică, aproape toate căile pe cari ar fi să umblăm toți aceia particulari sau așezăminte, cari avem de țântă îmbunătățirea morală și materială a claselor noastre agricole. cred a face un bun serviciu obștei noastre dând în publicitate programul de lucru al comitetului central, stabilit pe anul 1911.

Cum data împlinirii pătrarului de veac dela înființare se va sărba în mod cuviincios și potrivit cu chemarea așezământului, în program s'au luat, între altele, scrierea istoricului Reuniunii, atât de bogat în roade, apoi pregătirea terenului pentru aranjarea în toamna anului 1912, a unei expoziții generale cu produse din domeniul tuturor ramilor agriculturii, apoi din domeniul industriei agricole, al celei de casă și din domeniul industriei profesionale (meserii). Expoziția se va aranja cu concursul Reuniunii meseriașilor sibiieni, care în 1912 împlinește 20 ani dela aranjarea (în 1892) primei expoziții române industriale și al 10-lea an dela aranjarea cu conlucrarea Reuniunii agricole (în 1902) a primei expoziții cu produse din industria de casă și de cea profesională.

Ca exponenți vor fi admiși toți economii și meseriași noștri cu locuința în comitatul Sibiiu. Pentru acoperirea cheltuielilor sărbătorilor, pentru premii etc, apel să face la toate băncile și însoțirile sătești să îmbie ajutoare, să creieze anume premii, ce să se dea pentru anumite lucrări din orice branșă o crede potrivită de a fi încurajată. Dacă la 1902, când cu marea și impozanta expoziție industrială, posibil a fost de a aduna la un loc multe din bogățiile cuprinse în lucrările datorite meseriașilor și cu deosebire dibăcieiși înțelepciunii femeii noastre, speranță avem, că 10 ani în urmă, la 1912 dovadă vom da că muncitorul nostru se găsește în continuă activitate, în continuă muncă.

În program s'a luat ca în cursul anului 1911 comitetul să cutriere comitatul în lung și în lat. Între altele: Întruniri agricole se vor ține în comunele: Șugag, Glâmbocă, Șura-mare, Ludvșul-mare, Vurpăr și Turnișor. Expoziții sânt în proiect, anume: o expoziție de vite (a 20-a) se va aranja în Săcel; o expoziție de poame (a 6-a) în Râhâu; expoziția de copii (a 6-a) în comuna Lancrâm; o expoziție de oi (a 2-a) în Jina, iar ca un ce nou se va aranja în comuna Cornățel o expoziție generală locală cu produsele locuitorilor de acolo.

Sărbarea (plantarea) pomilor se va face în comuna Tălmăcel și Nucet, când se vor dăruia câte 50, sau în total 100 altoi, copiilor de școală din aceste localități. În toamnă se pune în lucrare cuptorul „Cazenille” (din Săliște) pentru uscatul de poame, zarzavat etc. Câte o vițea de rassa „Pinzgau” curată se va sorta între membri cu locuința în comuna Sebeșul-infar și Pianul-infer. Un curs de pomărit și viierit se va ține în comuna Cârpeniș. Micilor proprietari li-se acordă împrumuturi cu 5%, cu scop de a procura animale de prăsilă.

Între membri se vor împărți în mod gratuit semințe de nutrețuri măiestrite, iar pe-

tru obștea noastră de pretutindenea se va mijloci procurarea de semințe mai bune și mai ieftine. Se vor împărți galițe, stupi, coșnițe etc., apoi porci de soiu superior. Se împart premii pentru monografiile comunelor, pentru lucruri din pomărit și alți rami de agricultură. Se vor organiza comiții agricole în diferite centre ale comitatului. Se va lucra la desăvârșirea școlii practice economice din Săliște. cum și la înființarea de pometuri, de societăți de valorizarea poamelor etc.

Se vor studia cauzele decadentei economiei de vite cu deosebire la hotarele mărginașe ale comitatului și în legătură se va lucra la crearea și îmbunătățirea pășunilor comune. Se va lucra la augmentarea colecțiilor de păpuși și eventual se va scoate o nouă ediție a albumului artistic (de broderii și cusături).

Adunarea generală se va ține în comuna Galeș. Grapa de fânate, mașinile de sămănat, plugul de săpat, mașina „Tornado” și alte eventuale mașini se dau spre folosire și în fine se va lucra la sporirea însoțirilor sătești.

Victor Tordășianu.
secret. Reuniunii.

BIBLIOGRAFII.

La Librăria „Tribunei” se află de vânzare
Ioan Dragoslav

NUVELE
à 2 cor. plus 20 fil porto.

La Librăria „Tribunei” se află de vânzare:
Bibl. Minervei a 30 fil. + 5 fil. porto:

Nr. 100. Dr. Th. Mirosenescu: Cura de slăbit și de îngrășat.

Nr. 101. C. Flamarion: Urania. Volumul I. Traducere de I. Mihălcescu și C. Chifu.

Nr. 102. C. Flamarion. Urania. Vol. II. Traducere de I. Mihălcescu și C. Chifu.

M. Sadoveanu: „Apa Morților”, roman. Prețul 2 cor. (+ 20 bani porto).

Em. Gârleanu: „Intr'o noapte de Mai”, nuvele. Prețul 2 cor. (+ 20 bani porto).

Vasile Pop: „Iubirea e biruitoare”, nuvele. Prețul 2 cor. (+ 20 bani porto).

M. Eminescu: „Lumina de Lună”, Poezii complete. Prețul 2 cor. (+ 30 bani porto).

C. Bertolazzi: „Zile de sărbătoare”, comedie în 3 acte. Prețul 40 bani. (+ 5 bani porto).

C. Moldovanu: „Cetatea Soarelui”. Poezii. Prețul 2 cor. (+ 20 bani porto).

S. Masoch: „Creditorii”, novelă. Prețul 30 bani. + 5 bani porto).

Chateaubriand: „Atala”. Prețul 30 bani. (+ 5 bani porto).

Sadoveanu: „Șoimii”, roman. Ed. III-a a 2 cor. (+ 20 fileri porto).

Se găsesc de vânzare la „Librăria Tribuna”.

La „Librăria Tribunei” se află de vânzare:

Dictionare

Dictionar român-german de Sab. Pop. Barcianu. Ediția IV-a îndreptată. 1910. broș. 6 cor. 40 fileri (+ 30 fileri porto).

Dictionar german-român de Sab. Pop. Barcianu. Acelaș legat 8 cor. (+ 30 fileri porto).

Ediția III-a a 8 cor. (+ 30 fileri porto).

Acelaș legat 10 cor. (+ 30 fileri porto).

Victor Eftimiu. Fără suflet. Nuvele și schițe a 30 fileri plus 5 fileri porto.

Anostol D. Culea. Invățământul despre natură. În școala primară a cor. 3.50 plus 30 fil. porto.

Lacrimi, Adio și declamări funebre. Manual pentru preoți, învățători, cantori și pentru tot omul care dorește a cunoaște valoarea acestei lumi trecătoare, de Aron Boca din Velcheriu. Ed. II. revăzută și îndreptată a 70 fileri plus 5 fileri porto.

C. Rădulescu Motru. În zilele noastre de anarhie. Scrisori către tineri a 15 fil. plus porto.

La librăria „Tribunei” se află de vânzare: Mineile pe 12 luni, în 12 volume, legate în piele cu copcii, toate 12 volume 172 cor.

La „Librăria Tribunei” se află de vânzare următoarele cărți mai nou apărute:

H. Stahl. București ce se duc. Cu 95 ilustrațiuni originale a cor. 2.50 plus 20 fil. porto

Ioan Adam. Vorbe de clacă. Cor. 1.25 plus 10 porto.

Sofocle. Oedip la Colona. Traducere din grecesc de M. Jorgulescu. Cu o prefață de N. Iorga, a 75 fileri plus 5 fil. porto.

Delavrancea:

„Luceafărul”. Dramă în IV acte à 2.50 + 20 fileri porto.

N. Iorga:

Studii și documente cu privire la Istoria Românilor, à 3 cor. + 10 fil.

Istoria Românilor pentru poporul românesc. Ed. a II-a à 3.50 cor. + 20 fil.

Apostol D. Culea:

Invățământul despre natură în școala primară. à 3.50 + 30 fil.

Biblioteca Teatrului Național:

Nr. 10, Schiller, Don Carlos, Poem dramatic în 5 acte și 17 tablouri. Trad. de G. Coșbuc, 50 fil. + 10 fileri porto.

Nr. 11, Calderon, Judecătorul din Zalamea. Dramă în 3 acte. Trad. de O. Densușianu à 40 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 12, P. Locusteanu, Nevesta lui Cerceluș Frasă într'un act à 30 fil. + 5 fil. porto.

Biblioteca Minervei, à 30 fil + 5 fil. porto.

Nr. 93 Xavier de Maistre. Călătorie împrejurul odăei mele.

Nr. 94 Clara Tschudi. Tinerețea Mariei Antoineta. Vol. I. Trad. de Anestin.

Dr. V. Bianu:

Doctorul de casă sau Dictionarul sănătății.

Foarte recomandat pentru toți, mai cu seamă cărturarilor, preoților și învățătorilor.

à 14 Cor.

N. Iorga:

Viața femeilor în trecutul românesc.

à 175 Cor.

Andrè Chénier:

Oaristys. Bucolică după Teocrit.

à 15 fil.

G. Dobrogeanu Gherea:

NEOIOBĂGIA.

Studiu economico-sociologic al problemei noastre agrare.

à 3.50 Cor.

Biblioteca populară Socec No 101—103.

Edgar Allan Poe: Nuvele extraordinare.

Traducere de Barbu Constantinescu.

à 80 fileri.

I. Corbu, Ad Astra!

Astronomie populară în icoane.

Cu mai multe ilustrațiuni în text.

(200 coroane înrate din vânzarea acestor cărți sunt menite victimelor anului 1910.)

Prețul 2 cor. + 20 fil porto.

Scăderea populației creștine și înmulțirea jidanilor în orașele României. Cause și remedii. Trei prelegeri ținute la Vălenii de Munte. — Cu o prefață de A. C. Cuza, profesor.

à 60 fileri.

Dr. Eradlie Sterlan:

Educația Sexelor.

Ediția III-a. à 1.50 Cor.

Dr. F. Grünfeld:

Secretele sexuale.

à 1— Cor.

Stavrinos:

Povestea lui Mihai Vodă Viteazul.

à 15 fileri.

N. Iorga:

Balada populară românească.

Originea și ciclurile ei.

à 20 fil.

DICȚIONARUL

numirilor de localități cu populațiune română din Ungaria, compus din încredințara Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român de S. Moldovan și Nicolau Togan. Prețul 5 Cor. plus 20 fil. porto. Se poate procura la Librăria Tribunei, Arad.

Cereți catalogul de cărți gratuit.

Toate cărțile anunțate aici se găsesc de vânzare la Librăria „Tribuna”.

Poșta Administrației.

Ioan Neagu, Gladna-română. Am primit 7 cor. abonament pe quart. IV 1910.

Ioan Purece, Bodola. Am primit 14 cor. abon. pe sem. I 1911.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
„Tribuna” institut tipografic, Nichin și cons.

MOBILE

din cauza schimbării localului
se vând cu prețuri

ieftine

în fabrica de mobile alui

REISZ

Oradea-mare-Nagyvárad

dela 1 Mai în Rákoczi-ut 14.

CREDIT

pe ipotecă, pe cambiu
și pentru oficianți mij-
locește mai avantajos:

Herzog Sándor

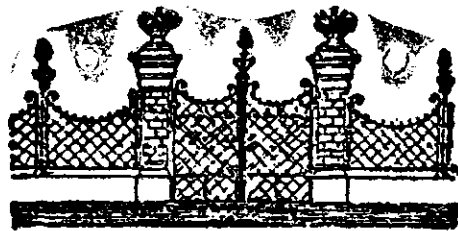
Arad, Str. Weitzer János 15.

— Telefon No 376. —

Klein István

Prima fabrică cu instalație electrică de împletituri de sîrmă, coarde (madrăte) de oțel pentru paturi și săte etc.

— Szeged, Kelemen-u. 4. —
Telefon No 242. — Fondat în anul 1840.

1 m. de sîrmă pentru gard
dela 30 filei în sus.

Fabricatele sale în privința durabilității și a execuției bune, concurează cu orice fabricate de acest soi. — Serviciu conștiințios. — Prețurile sale sunt cele mai ieftine. — Cu prospecte și cu catalog de prețuri la dorință servește gratuit. Să fiți atenți la firmă.

În atenția proprietarilor de pomi.

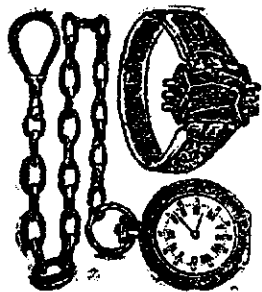
Ofer altoi nobile de pruni bosnieci, anume „Balkansca Carica“ (împărăteasa din Balcan) și „Kraljica Bosne“ (Regina Bosniei.)

Altoile de doi trei ani cu coroană frumoasă sînt de cel mai bun soi al prunilor cunoscuți până acum. Fructele proaspete sînt foarte mari extraordinar de dulci și gustoase, se coc pe la sfîrșitul lui August și sînt potrivite ca fructe pentru masă și uscate, ori pentru pregătirea magiunului sau a rachiului.

Prunele mele nu sufer de păgubitoarea boală de frunze Polystigma rubrum cum se întâmplă la prunele obișnuite la cari de multe ori cade frunza în mijlocul verii și rodul suferă simțitor. Prunii mei au fost premiați în repetite rînduri cu premiul întâi din partea guvernului Bosniei și Herțegovinei, cu medalie de aur la expoziția milenară din Budapesta din 1896, la expoziția din Viena în 1897 cu medalie de argint la expoziția universală din 1900 la Paris și cu medalie de aur, la prima expoziție agrară din Bosnia și Herțegovina la Sarajevo în 1910. Pentru calitatea altoitor mei de pruni primesc cea mai extremă garanție.

Sava T. Kojdič, mare proprietar
în Brčka, (Bosnia),

Cea mai ieftină sursă
de cumpărat.

Cea mai ieftină sursă
de cumpărat.

BINDER LAJOS

clasornicar și giuvaergiu în
MEDGYES, Markt-platz Nr. 8.

Depozit bogat de
toffelul de clasornice de aur și argint
precum și clasornice de metal și nickel

Articli de argint de China.

Ochelari și zwickerl de Rathenov.

Articole optice de aur și argint.

Reparaturi solide și ieftine. Serviciu conștiințios.

Cele mai bune

Vinuri de deal,

le găsești la Iulius Dános, producător de
vinuri în Șiria pe lângă urm. prețuri:

Vin de masă prima calitate, azuriu Cor. 50.—

Vin de Rizling prima calitate > 54.—

Cele mai bune vinuri vechi, culoare azurie

Cor. 56.—, 60.—. Vinuri: Schiller Cor.

50.—. Vin roșu (Bikavér) 80.— și 90.—

de hecto.

Vinurile se expediază în butoaie de îm-
prumut, începând dela 100 litre de orice
calitate.

Serviciu culant, vinuri admirabile
de prima calitate.

Adresa pentru scrisori și telegrame:

Iulius Dános,
mare producător de vinuri
Világos (Șiria, Arad m.)

Un candidat de avocat

cu praxă ori începător află aplicare
momentan în cancelaria Dlui avocat Dr.
Teodor Pap avocat în Nagyhalmágy. (com.
Arad).

BRAUN ANTAL

fabricant de instrumente muzicale în

Temesvár Centr., Strada Prinz Eugen No. 14.

(Casa proprie).

Cel mai mare și
mai ieftin isvor
de cumpărare în
Ungaria de sud

în

instrumente: de alamă,
lemn, de suflat, cu coarde
și instrumente de bătut

precum și părțile con-
stitutive a acestora. =

Reparările se execută artistic.
Prețuri moderate.

Instrumente vechi se cumpără sau se
schimbă. — Export în mic și mare.

Haine bărbătești și femeiești,
întregi sau desfăcute, draperii
și perdele de dantelă, haine de
piele, odăjdii, acop. de altare le

curăță și văpsește

mai bine și mai ieftin dnul

Fintzler Ferencz,

vopsitor și spălător chimic în

Nagyvárad, Bazárépület,

în latura dinspre teatru. În vecini cu cia-
sornicarul Kepes.

— Rog să se fină seamă la firmă. —

Fond. în a. 1887.

VASILIE BERCEANU

BISERICA-ALBĂ - Fehértemplom,
strada Târgului.

Asortiment bogat de ghete pentru băr-
bași, dame și copii de Box, Chevro, Titania
și Occasion, precum și ghete de box ame-
ricane pentru bărbași. - Soșoni și galoși etc.

Camășe de piele pentru vânători. Toffelul de
cremă pentru ghete, precum și renumitul vax
Leonhardt Oellack pentru ghete. —

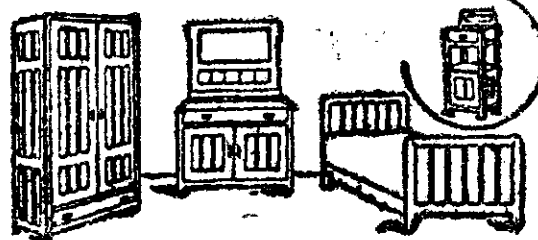
Marfă bună. Prețuri ieftine. Serviciu prompt.

Se garantează pentru fiecare păreche d. ghete.

Pentru fiecare lucru de mână se garantează.

PÁLSÁNDOR

țmplar pentru edificii și mobile
Nagyvárad, Uri-utca 49 (Hármos).

Pregătește ori-ce lucrări din acest ram atât
noi cât și reparaturi; lucrări pentru clădiri,
aranjamente complete pentru școale, biserici,
locuințe, birouri etc. din material bun și
uscat după model sau din combinație proprie. și
Prețuri convenabile, serviciu culant se garant.
— Telefon pentru oraș și comitat nr. 629. —

Johann Aichinger,

sculptor

Temesvár Erzsébetváros, Püspök-ut 7. szám.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public că începând cu întâi Noemvre mi-am
mutat atelierul din Bohemia de miază noapte la Timișoara și asupra acestui atelier
atrag atenția onoratului public doritor de artă, dar în primul rând a anteprenorilor, ar-
chitecților și a bisericilor.

Sînt în situația de a putea satisface orice comande sculpturale în execuție simplă
și pompoasă, anume decorațiuni și statuete ornamentale pentru clădirii, din orice
material; modele în miniatură după opere arhitectonice.

Apoi statul, busturi, bas reliefuli, planșete, plăci comemorative în bronz sau
turnate eventual tăiate în piatră blazoane, ornamente sepulcrate. lucrări fine de
sculptură în lemn, pentru biserici și saloane, executare artistică și ieftin.

Vrei să ai? o bibliotecă frumoasă?

atunci cere „Catalogul Librăriei Tribuna“ **gratuit** de unde îți poți procura totfelul de cărți bisericești, literare și științifice.

HOTELUL PALACE

DIN BUDAPESTA
RÁKOCZY-UT 43. SZ.

SUB SUPRAVEGHEREA
PERSONALĂ ALUI
RENDES SZIDOR

cu 150 camere luxos
aranjate, locuințe se-
parate, cu instalații
confortabile. Camere
dela patru coroane. In
restaurantul hotelului
cântă taraful lui Pon-
gráciz Lajos din Cluj.

Bucătărie franceză și ungurească de
primul rang. Pensiune completă în-
cepând dela 10 cor. Bere de Pilsen.
Vinuri prima calitate. — Conduc de
UNTEREINER JÁNOS, fost otelier
în Alsó-Tátrafüred. — Adresa tele-
grafică: »Hotel Palace« Budapest.

„TIMIȘIANA“ INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII SOCIETATE PE ACȚII Fondată la anul 1885.

Centrala în Timișoara oraș (Belváros) Piața Balázs No. 1. (Palatul Mocsonyi).
Filiale în Buziaș, Recaș, Ciacova și Deta.

Telefon pentru centrală Numărul 510.

Telefon pentru „STANDARD“ No. 1028.

Capital propriu 1,500.000.— Cor. — Depuneri . 4,000.000.— Coroane.

Primește depuneri spre fructificare, despre cari
eliberează libele. — Administrează depuneri cu
casete de economizare.

**Plătește deponenților după mărimea
sumei depuse 4¹/₂% și 5% interese, fără
nici o detragerere.**

După toate depunerile contribuția (darea) de
interese o plătește institutul separat.

Depuneri până la 10,000 Coroane, după starea cassei
se plătesc și fără abdicere.

Escomptează cambii și acordă credite cam-
biale cu acoperire hipotecară.

Dă avansuri pe efecte publice (Lombard).

Acordă împrumuturi hipotecare pe case de
închiriat și pe proprietăți de pământ.

Administrează agentura generală pentru
Ungaria de sud a societății de asigurare

„STANDARD“.

Telefon: Filiala Buziaș Nr. 10. — Filiala Recaș Nr. 14.

Telefon: Filiala Ciacova Nr. 16. — Filiala Deta Nr. 26.

Telefon 66-82.

FISCHER TESTVÉREK

- Instruitori de sticlă și fabricanți de oglinzi; ■
- pictură specială pentru geamuri de biserică. ■

BUDAPESTA, VIII., Koszoru-utca No. 27.

Pregătim ireproșabili oglinzi, plăci, dulapuri și apărătoare pentru uși. Primim execuția constanțoasă a oricăror lucrări din acest r- m, apoi colorarea în sticlă ori mozaic a geamurilor de biserică, dormitoare, sufragerii, saloane, portale și porticuri.

== Mare depozit de sticlă în plăci. ==

Comandele atât din loc cât și din provincie se fac cu multă constiințiozitate

Telefon 66-82.

motoare **Celebrele** originale

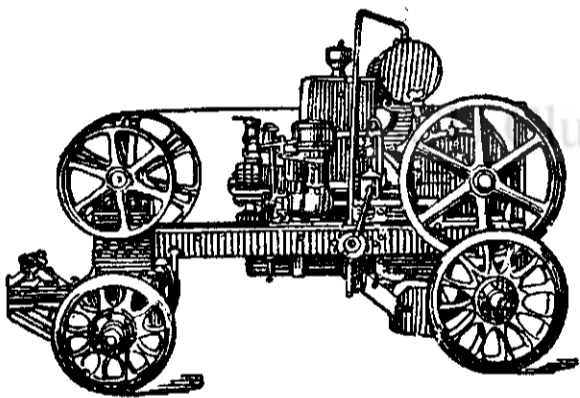
„OTTO“

cu benzină, gaz, sau oleiu brut.

Pana acum sunt în funcțiune mai mult ca 95.000 în toate părțile lumii.

Prețuri ieftine! Condiții avantajoase de plată.

— Mare expediție în țară și străinătate —

Depozitul filial a fabricii de motoare:

Langen & Wolf

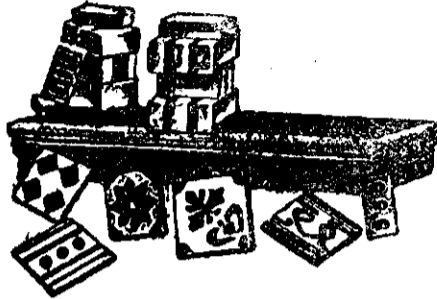
Timișoara — Josefstadt, Bonnáz-u. Nr. 12.

Liste de prețuri și prospecte la dorință se trimit gratuit și porto franco.

Simics József

anteprisă de clădiri și fabrică de ciment monumente și beton

Lugoș, Str. Buziașului 37. Casa proprie.

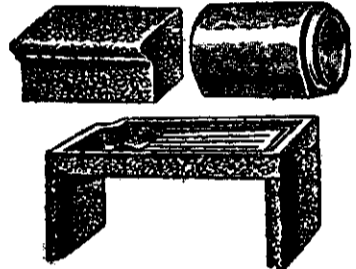

Primește totfelul de lucrări din acest ram, poduri de beton, viaduct, canalizări, usucarea păreților umezi, învelișuri de beton, terase, monumente, pedestale,

trepte, bazinuri, boltituri din beton de fier, cupole pentru biserici, șghiaburi, păreți sectanți, cerdacuri de ciment și pregătirea lucrărilor din asfalt.

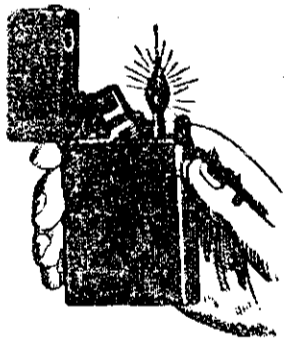
Are în depozit tot materialul de lipsă pentru pentru lucrările din acest ram, ghips, ciment românesc și de portland, trestie pentru moloz etc.

Lucrările se fac pelângă garanție. — Preliminare și planuri se trimit gratuit.

Gramofoane și plăci, Aprinzători original „Imperator“, lampioane de buzunar

se găsesc mai ieftin în marele magazin de fabrică a lui

Tóth József, Szeged, Könyök-u 3.

Vânzare și pe rate.

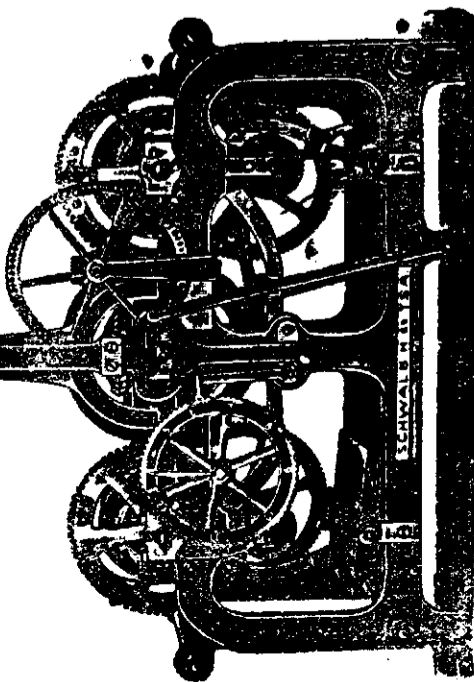
Cereți gratuit prospectul de prețuri. Se caută revanzători.

SCHWALB KÁLMÁN ÉS TSA
FABRICA DE CEASORNICE DE TURN
BUDAPEST, VII. Dembisky-u. 32.

Cea mai mare fabrică de ceasornice de turn din Ungaria
Telefon No. 63-47

Expoziție permanentă de ceasornice de turn. Privilegiu excepțional. Nenumărate adrese de recunoștință și distincțiuni. Preliminar gratuit.

Prima fabrică de casse și mașini din Ungaria

I. Anheuer, Timișoara.

Casse

de cea mai nouă construcție sigur e contra focului și spargerii.

Casse cu pantere de oțel, tresoare și antrepozite panterate cu deplină siguranță contra spargerii

Casse pentru cărți din asbest.

Panțerarea locatelor pentru casse.

Uși și ferestri panterate pentru institute de bani, cea mai nouă construcție.

Preț-curent ilustrat se trimite gratis și franco acasă.

Specialitățile cosmetice ale lui Dr. Odor Béla, farmacist

se află în farmacia »Steaua de aur«

Aiud — Nagyenyed, Fótér, (cott. Alba inferioară).

Cremă de Aiud pentru folos de noapte. Mijloc ireproșabil pentru albirea și moierea pielii; nu conține nici un ingredient dăunător de mercuriu. Prețul unui borcan 1 cor. 20 fil.

Cremă de Aiud pentru folos — peste zi; deosebita moale pelea, nu-i unsuroasă și păstrează foarte bine pudra. Prețul unui borcan 1 cor. 20 fil.

Lichid pentru moierea și albirea mânilor dă pielii un alb de culoarea marmorului. O sticlă 1 cor. 10 fil.

Săpun din cremă de Aiud cu miros admirabil cu 1 cor. 20 fil.

Pudră de Aiud în trei culori. o cutie 1 cor. 20 fil.

Petroform pentru spălarea părului oprește căderea părului și formarea mătreței, întărește pielea și ajută la creșterea părului. O sticlă 1 cor. 80 fil.

Spirit de plante din Ardeal. Făcut din frunzele și rădăcinile buruienilor de leao, dă părului un lustru frumos, și-l face moale. Prețul unei sticle 1 coroană 70 fileri.

Bay-Rum Samphoo pentru curățarea și a pielii. O sticlă 2 cor.

Praf Sampoo pentru spălarea părului și ținerea curată a pielii, mai ales la femei. Un pachet 25 fil. 10 pachete 2 cor.

Hair-Reneiver (lapte pentru regenerarea părului) părul cărușt își recapătă culoarea originală. O sticlă 1 cor. 80 fil.

Apă aromatică pentru gură și păstrarea și curățirea dinților. O sticlă 70 fileri.

Apa de gură Formosan pentru desinficierea gurei și a dinților. O sticlă 1 coroană 80 fileri.

Praf pentru dinți Hydrosan mijloc de mână întâl pentru albirea dinților și desinficierea gurei. O cutie 1 coroană 20 fileri.

Picături pentru dinți veritabile americane O sticlă 60 fileri.

Lichid de brad (Espirt de Bois) pentru parfumarea camerilor și desinficierea apartamentelor bolnavilor. O sticlă 1 cor. 30 fil. Tub pentru împărștirea acestuia 50 fil.

Vinzare de

mașini agronomice.

Pluguri Mayton și grape. Mașini de secerat și cosit. Vânturătoare. Treiere și Mașini de sămănat. Acareturi de lăptărie. Car pentru boi și cai. Măturători de zăpadă. Mașini de tăiat napi și șeșcă. Teasc de olei. Căldare de fierit rachiu. Felinare, lanțuri, furci, topoare, etc.

Arbuști, și altoi de peri, nuci și meri se vând pe lângă 50 de fileri bucata la **Ferma lui**

Váradi Török Gyula din Dézna.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

Gerstenbrein Tamás és Társa

sculptori și măiestrii pletrari.

Atelierul central al magazinului: Cluji—Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

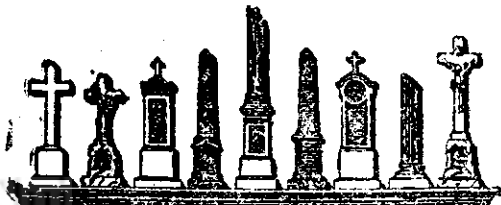
Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit etc.

Biroul central:

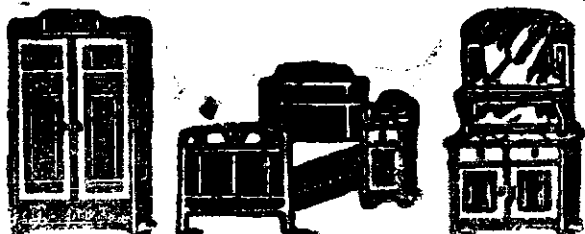
Sibiu—Nagyszeben,
Fleischer-gasse 17.

Filiale:

Déva și Nagyvárad.

— **Nicolas Hencilă** —
măsar de zidiri și mobile
Déva, Str. Vasut No 18. (Casa proprie).

Aduce cu stimă la cunoștință on. public din loc și provincie, că și-a provăzut și mărit atelierul de măsurit cu puteri de muncă corespunzătoare cerințelor de azi.

Primește totfelul de lucrări pentru zidiri și mobile, precum și reparări cu prețuri convenabile și pelângă serviciu prompt și conștiințios.

Mare magazin de tot-felul de mobile pregătite din materialul cel mai excelent uscat dela cele mai simple până la cele mai luxoase.

Cele mai bune

orologe

— cele mai solide și cele mai după modă —

juvaericeale

atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă cheazăie de 10 ani și prețuri ieftine, livrează cea mai bună prăvălie în aceasta privință în întreaga Ungaria

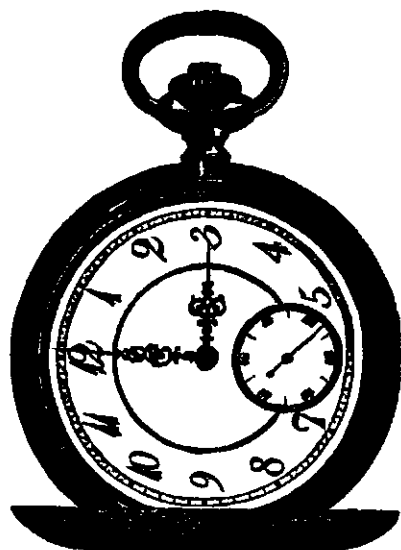
BRAUSWETTER JÁNOS

orologier în SZEGED.

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT.

Notez că numai acela vor primi catalogul gratuit cari îl cer cu provocare la ziarul Tribuna. (ad. scriu că a cetit anunțul în Trib.)

Correspondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

Biroul special de antreprisă pentru instalați sanitare a inginerului

PONTET SÁNDOR

Maros-Vásárhely str. Eötvös
Nr. 4. ≡

No telefonului 242.

Proiectează și primește:

instalări de apaducte, canalisări calorifere centrale, ventilatoare și mașini cu apă, gaz și spirit.